

Република Србија
ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

Број: 432/2-10-01/2016
Датум: 01.04.2016. године

Б Е О Г Р А Д

ИЗВЕШТАЈ
О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА РАДА ЗА 2015. ГОДИНУ

Намерно остављена празна страница.

	САДРЖАЈ	Страница
	Уводне напомене	5
1	Основни подаци о Институту	7
	1.1 Правни статус	7
	1.2 Делатност	7
	1.3 Међународна сарадња	8
	1.4 Унутрашња организација	8
	1.5 Кадрови	10
	1.6 Чланство у Институту	11
	1.7 Органи и стручна тела	12
	1.8 Финансирање	15
2	Доношење српских стандарда и сродних докумената и други послови у области стандардизације	17
	2.1 Уопште о доношењу српских стандарда и сродних докумената	17
	2.2 Редовне активности	18
	2.3 Ванредне активности	42
3	Реализација финансијског плана	42
4	Проблеми у реализацији програма рада и предлог мера за њихово решавање	43
5	Закључак	44

Намерно остављена празна страница.

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Делатност Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) утврђена је Законом о стандардизацији („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 46/15), Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, бр. 93/15 и 27/16) и Статутом Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, бр. 6/11). Према тим документима, делатност Института обухвата послове у вези са доношењем, објављивањем, преиспитивањем и повлачењем српских стандарда и сродних докумената, као и друге послове у вези са стандардима и стандардизацијом.

Овај извештај изложен је у пет одељака. У првом одељку дати су основни подаци о Институту за стандардизацију Србије (даље у тексту: Институт) и његовим ресурсима са стањем на крају 2015. године. У другом одељку дати су релевантни подаци о реализацији редовних и ванредних активности у вези са основном делатношћу Института. У трећем одељку дата је реализација финансијског плана у посматраном периоду (подаци о оствареним приходима и расходима, укључујући одобрена и утрошена средства из буџета Републике Србије, као и стање средстава на рачунима Института на дан 31. децембра 2015. године), у четвртом су наведени проблеми у реализацији програма рада и мере које се предлажу за њихово решавање, а у петом је дат закључак.

У складу са чланом 29. став 1. тачка 3) Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, Управни одбор усваја извештај о реализацији програма рада. Овај извештај је усвојен на 86. седници Управног одбора која је одржана 01.04.2016. године.

Намерно остављена празна страница.

1 ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУ

1.1 ПРАВНИ СТАТУС

Према Закону о стандардизацији („Службени гласник РС”, број 36/09 и 46/15), Одлуци о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, бр. 93/15 и 27/16) и Статуту Института („Службени гласник РС”, број 06/11), Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) је установа која има статус правног лица и послује у складу са прописима којима се уређује правни положај јавних служби.

Оснивање Института уписано је у регистар Привредног суда у Београду 4. јануара 2010. године, у регистарски уложак бр: 5–1208–00.

Права, обавезе и одговорности Института утврђене су Законом о стандардизацији, Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта, Статутом и другим правним актима.

Оснивач Института је Влада.

Седиште Института је у Београду, у Улици Стевана Бракуса бр. 2.

Највиши општи акт Института је Статут Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 6/11), на који је Влада дала сагласност својим решењем од 23. децембра 2010. године („Службени гласник РС”, број 102/10). У 2010. години Статут је усклађен са одредбама Закона о стандардизацији и Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института.

1.2 ДЕЛАТНОСТ

Делатност Института утврђена је чланом 7. Закона о стандардизацији, односно чланом 6. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије и чланом 10. Статута. Према тим документима, делатност Института обухвата послове у вези са доношењем српских стандарда и сродних докумената, као и друге послове који су повезани са стандардима и стандардизацијом. Тачније речено, Институт обавља следеће послове:

- 1) доноси, објављује, преиспитује и повлачи српске стандарде, у складу са правилима Института;
- 2) даје тумачење српских стандарда, као и тумачење примене српских стандарда, на захтев заинтересоване стране;
- 3) обезбеђује усаглашеност српских стандарда са међународним и европским стандардима;
- 4) води регистар донетих и повучених српских стандарда, у складу са правилима Института;
- 5) учествује у изради и преиспитивању међународних и европских стандарда, у областима које су од интереса за Републику Србију;
- 6) сарађује са међународним и европским организацијама за стандардизацију и националним телима за стандардизацију држава потписница одговарајућих споразума из области стандардизације;
- 7) извршава задатке у вези са стандардизацијом, у складу са обавезама из потврђених међународних споразума чији је потписник Република Србија;
- 8) обезбеђује доступност јавности донетих и повучених српских стандарда, публикација, као и стандарда и публикација одговарајућих међународних, европских и националних тела за стандардизацију и врши њихову продају;
- 9) доставља обавештење, на захтев органа државне управе, о томе да ли је у области која се уређује техничким прописом донет одговарајући српски стандард или предстоји његово доношење, односно да ли постоји одговарајући међународни или европски стандард;
- 10) делује као информативни центар за стандарде, за информисање и обавештавање о стандардима, у складу са захтевима предвиђеним у одговарајућим међународним споразумима и обавезама које произлазе из чланства у одговарајућим међународним и европским организацијама за стандардизацију;
- 11) представља и заступа интересе стандардизације у Републици Србији у међународним и европским организацијама за стандардизацију;
- 12) одобрава употребу националног знака усаглашености са српским стандардима, у складу са правилима Института;

- 13) доноси правила на основу којих се доносе, објављују, преиспитују и повлаче српски стандарди;
- 14) поверава заинтересованим странама, у складу са својим правилима, израду предлога српских стандарда у специфичним областима;
- 15) промовише примену српских стандарда;
- 15а) пружа стручну помоћ за примену односно испуњавање захтева српских стандарда;
- 15б) послове сертификације производа, система менаџмента и особа;
- 16) обавља и друге послове из области стандардизације, у складу са законом и одлуком о оснивању.

1.3 МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Као национална организација за стандардизацију, Институт представља и штити интересе Републике Србије у следећим међународним и европским организацијама за стандардизацију:

- Међународној организацији за стандардизацију (ISO¹), у којој има статус пуноправног члана од 1950. године;
- Међународној електротехничкој комисији (IEC²), у којој има статус пуноправног члана од 1953. године;
- Европском комитету за стандардизацију (CEN³), у којем је има статус придруженог члана од 1. јануара 2008. године;
- Европском комитету за електротехничку стандардизацију (CENELEC⁴), у којем има статус придруженог члана од 1. октобра 2005. године.
- ИЕС систему за испитивање усаглашености и сертификацију (IECEE⁵), у оквиру којег функционише шема признавања резултата испитивања (IECEE/CB-Scheme), у којој Институт има статус пуноправног члана од 1985. године.

У јуну 2011. године Институт је потписао Меморандум о разумевању са Европским институтом за стандарде у области телекомуникација (ETSI⁶) и у складу са правилима процедуре те европске организације за стандардизацију у њој стекао статус „ETSI-јеве националне организације за стандарде”.

Поред непосредног чланства у поменутим организацијама, Институт учествује у раду или прати рад Радне групе за сарадњу у области регулације и политику стандардизације, радног тела у оквиру Економске комисије за Европу Уједињених нација (UN/ECE/TRADE/WP.6).

1.4 УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА

Унутрашња организација Института, називи радних места, опис послова, број извршилаца и посебни услови за обављање послова уређени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту, који је Управни одбор донео на 38. седници, одржаној 1. јула 2011. године, као и његовим изменама и допунама које је Управни одбор донео на 51. седници, одржаној 25. јануара, и 55. седници, одржаној 17. јула 2013. године. Управни одбор је на 56. седници, одржаној 12.09.2013. године, утврдио пречишћен текст Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту. Унутрашња организација Института шематски је приказана на сл. 1.1.

Према важећем правилнику, послови из делокруга Института обављају се у четири основне организационе јединице, и то у:

1. Сектору за опште области стандардизације,
2. Сектору за електротехничку стандардизацију,

¹ ISO = International Organization for Standardization

² IEC = International Electrotechnical Commission

³ CEN = Comité Européen de Normalisation

⁴ CENELEC = Comité Européen de Normalisation Electrotechnique

⁵ IECEE = IEC System for Conformity Testing and Certification of Electrical Equipment

⁶ ETSI = European Telecommunication Standards Institute

3. Сектору за информативно-издавачку делатност и

4. Сектору за заједничке послове;

у унутрашњим организационим јединицама у саставу поменутих сектора, као и у Одељењу за међународну сарадњу и европске интеграције, која је организациона јединица ван састава сектора.

За обављање послова из делокруга Института који су по својој природи специфични и за које се захтева посебна стручност, самосталност и креативност у раду, предвиђена су два самостална извршилачка радна места ван сектора и одељења, и то радна места:

- саветника директора за техничко-методолошка питања стандардизације,
- саветника за интегрисани систем менаџмента – представника руководства за интегрисани систем менаџмента.

У Сектору за опште области стандардизације предвиђено је 30 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а на крају 2015. године било је запослено 18 извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у осам унутрашњих организационих јединица, и то у:

1. Одељењу за рударство и металургију,
2. Одељењу за машинство,
3. Одељењу за хемијске технологије,
4. Одељењу за грађевинарство,
5. Одељењу за саобраћај, возила и механизацију,
6. Одељењу за пољопривреду, прехранбену и дрвну индустрију и шумарство,
7. Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину,
8. Одељењу за опште стандарде.

У Сектору за електротехничку стандардизацију предвиђено је 13 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а на крају 2015. године било је запослено 5 извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у три унутрашње организационе јединице, и то у:

1. Одељењу за електроенергетику,
2. Одељењу за електронику и телекомуникације и
3. Одељењу за информационе технологије.

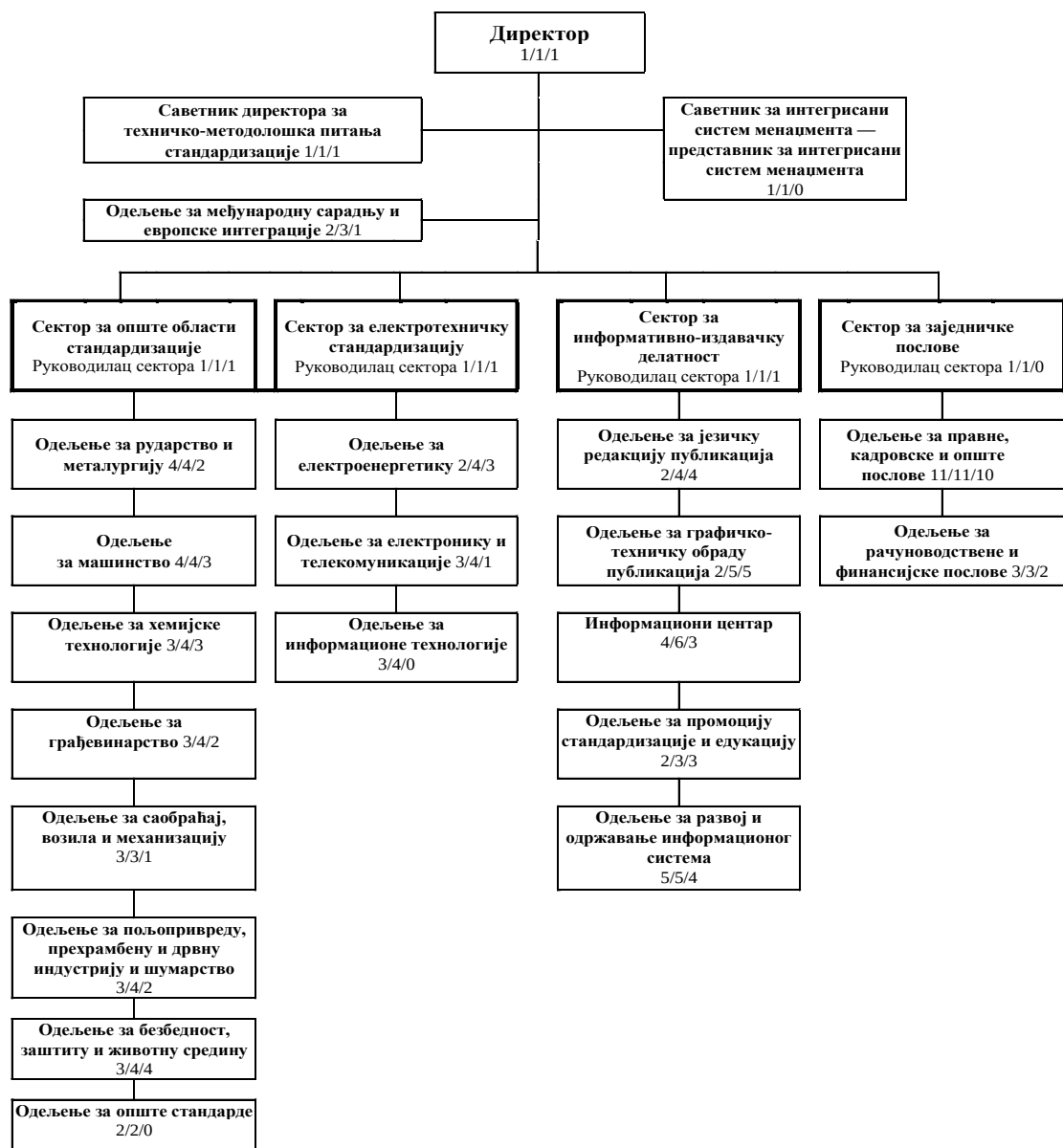
У Сектору за информативно-издавачку делатност предвиђена су 24 извршиоца, укључујући руководиоца сектора, а на крају 2015. године било је запослено је 19 извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у пет унутрашњих организационих јединица, и то у:

1. Одељењу за језичку редакцију публикација,
2. Одељењу за графичко-техничку обраду публикација,
3. Информационом центру (који се уподобљава одељењу),
4. Одељењу за промоцију стандардизације и едукацију, и
5. Одељењу за развој и одржавање информационог система.

У Сектору за заједничке послове предвиђено је 15 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а запослено је 12 извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у две унутрашње организационе јединице, и то у:

1. Одељењу за правне, кадровске и опште послове,
2. Одељењу за рачуноводствене и финансијске послове.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту предвиђено је 71 радно место (рачунајући и радно место директора), на која се распоређује укупно 88 извршилаца.

Сл. 1.1 – Шематски приказ унутрашње организације Института (у заградама је наведен број радних места, број предвиђених извршилаца и број постојећих извршилаца)

1.5 КАДРОВИ

На дан 1. јануара 2015. године Институт је имао 60 запослених (укључујући и директора). У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2015. године, Институт је успео да прибави сагласност за попуњавање једног радног места, након чега је у радни однос на неодређено време (31.12.2015. године) примљена запослена у Одељењу за рударство и металургију. У истом периоду, петоро запослених напустило је Институт, и то: четворо због одласка у редовну старосну пензију, а један запослени због одласка код другог послодавца, тако да је на крају 2015. године у Институту било запослено укупно 56 извршилаца на неодређено време. Од 56 запослених, 40 је са високом стручном спремом (укључујући четири магистра наука), 2 са вишом, а 14 са средњом стручном спремом (видети табелу 1.2).

Табела 1.2 - Структура запослених са високом стручном спремом (стање 31. децембра 2015. године)

Факултет	Број запослених
Машински	5
Електротехнички	5
Пољопривредни	4
Технолошко-металуршки	6
Хемијски	2
Природно-математички	1
Стоматолошки	1
Филолошки	6
Грађевински	2
Саобраћајни	2
Правни	2
Економски	1
Факултет за медије и комуникације	1
Факултет за пословне студије	1
Факултет уметности	1
УКУПНО:	40

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту је предвиђено укупно 71 радно место, на које се може распоредити укупно 88 извршилаца. Према томе, 31. децембра 2015. године у Институту нису била попуњена радна места 32 извршилаца. Како је Програмом рада Института за 2015. годину предвиђено да у Институту буде запослен 61 извршилац, очигледно је да је Институт и у 2015. години имао значајних кадровских проблема. Иако је у периоду од 2011. године до краја 2015. године Институт успео да радно ангажује 23 запослена који су попунили упражњена радна места, настала одласком запослених у пензију, управо због чињенице да је већина запослених са изузетним професионалним карактеристикама, Институт се суочава са великом флукутацијом кадрова и сталним кадровским проблемима. Проблем додатно отежавају одредбе Закона о изменама и допунама закона о буџетском систему, које забрањују попуњавање упражњених радних места без сагласности надлежног тела Владе. Пошто, као што је већ речено, те сагласности не добија, Институт је принуђен да све планиране активности спроводи са мањим бројем запослених на кључним местима.

У 2015. години донет је Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Сл.гласник РС“, бр. 68/2015), као и Одлука о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину („Сл.гласник РС“, бр. 101/2015 и 114/2015), којом је Институту за стандардизацију Србије утврђен број запослених на неодређено време за 2015. годину на 61.

Поред тога, у 2015. години закључени су уговори о волонтирању са 9 волонтера.

1.6 ЧЛАНСТВО У ИНСТИТУТУ

Учлањење у Институт је добровољно. Члан Института може постати привредно друштво, предузеће, друго правно лице или предузетник који су основани по прописима Републике Србије, као и физичко лице које је држављанин Републике Србије (у даљем тексту: заинтересоване стране). Чланство у Институту се не може преносити или преузимати.

У Институту постоје три категорије чланова: редовни, почасни и заслужни чланови.

Редовни чланови су заинтересоване стране које су се учланиле у Институт по поступку утврђеном у Статуту и Правилнику о чланству Института.

Почасни чланови су истакнути појединци које је Скупштина Института именovala за почасне чланове у складу са општим актом о предлагању и именовању почасних и заслужних чланова, имајући у виду њихов научно-истраживачки рад, значајан стручни рад, посебну подршку или други значајан допринос у вези са националном, европском или међународном стандардизацијом, односно делатношћу Института.

Заслужни чланови су истакнути појединци и организације из редова редовних чланова Института, које је Скупштина Института именovala за заслужне чланове у складу са општим актом о предлагању и именовању почасних и заслужних чланова, имајући у виду њихов вишегодишњи плодотворан рад у органима и радним телима Института, односно европских или међународних организација за стандардизацију, или други допринос националној, европској или међународној стандардизацији.

На дан 31. децембра 2015. године, Институт је имао 82 активна редовна члана.

1.7 ОРГАНИ И СТРУЧНА ТЕЛА

Органи Института су: Скупштина, Управни одбор, Надзорни одбор и директор (сл. 1.2).

Сл. 1.2 – Шематски приказ органа и стручних тела Института

Скупштина је највиши орган Института. Њу чине представници оснивача (укупно шест) и чланови Института. Привредна друштва, предузећа и друга правна лица чланови Института, као и оснивач, учествују у раду Скупштине преко овлашћених представника. Предузетници и физичка лица чланови Института непосредно учествују у раду Скупштине. Члан Института, односно његов представник, као и представници оснивача у Скупштини, имају по један глас.

Прва, конститутивна седница Скупштине одржана је 18. јуна 2007. године. У 2015. години Скупштина је одржала две редовне седнице, 30. априла 2015. године и 29. октобра 2015. године.

Управни одбор је орган управљања пословањем Института, који за свој рад одговара Скупштини. Управни одбор је током 2015. године, имао председника и шест чланова, при чему је један члан Управног одбора, представник министарства, на последњој седници Управног одбора одржаној у 2015. години, поднео оставку, ради избегавања потенцијалног сукоба интереса, имајући у виду да је именован за помоћника министра. Члан који је поднео оставку, није разрешен дужности до краја године. Председника и чланове управног одбора

именује и разрешава оснивач. Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије, која је донета 12.11.2015. године, прописано је да два члана управног одбора предлаже надлежно министарство, од којих је један представник министарства надлежног за послове стандардизације, два члана управног одбора предлаже скупштина Института из редова чланова Института, док се један члан управног одбора предлаже из реда запослених у Институту. Мандат председника и чланова Управног одбора траје четири године, уз могућност поновног именовања. Први састав Управног одбора именован је решењем оснивача (Владе) од 13. децембра 2007. године. Након разрешења првог састава Управног одбора, садашњи састав именован је решењем Владе од 04. децембра 2013. године, а конститутивну седницу (иначе 58. по реду, од оснивања) одржао је дана 27.12.2013. године. У 2015. години Управни одбор је одржао укупно 10 седница, и то: 30. јануара (71. седница), 23. фебруара (72. седница), 23. марта (73. седница), 15. маја (74. седница), 13. јула (75. седница), од 24. јула до 27. јула (76. седница, која је одржана као дописна), 28. августа (77. седница), 09. октобра (78. седница), 14. децембра (79. седница, која је одржана као дописна), 22. децембра (80. седница).

Директор Института је пословодни орган који представља и заступа Институт, који је правно лице, и то са неограниченом одговорношћу, руководи радом Института и одговара за законитост рада и пословања. За свој рад директор одговара Управном одбору. На предлог Управног одбора, оснивач Института (Влада) је 2. априла 2009. године именовао директора Института. Сагласно Статуту, Управни одбор је спровео јавни конкурс, а затим на 62. седници изабрао кандидата, након чега је Влади Републике Србије достављен предлог за именовање новог директора. Имајући у виду да Влада до истицања мандата актуелног директора и даље није именовала новог директора Института, Управни одбор је на својој 64. седници, након спроведених консултација са Републичким секретаријатом за законодавство и Секретаријатом Министарства привреде, једногласно донео закључак да актуелни директор наставља са обављањем дужности до свог разрешења, односно до именовања новоизабраног како би се избегли проблеми у функционисању Института.

Министарство привреде је 01. децембра 2015. године, доставило допис председнику Управног одбора, којим се Управни одбор обавештава да није прихваћен његов предлог кандидата за директора Института, након чега је Управни одбор на својој 80. седници, донео закључак да је примио обавештење министарства и да је јавни конкурс потребно поновити када се за то стекну услови, о чему ће бити донета посебна одлука. Закључак је уз допис Министарства привреде, достављен кандидатима пријављенима на јавни конкурс. 01. децембра 2015. године, Влада РС је разрешила директора Института, због истека мандата и истовремено је именовала за в.д. директора Института, дотадашњег руководиоца Сектора за заједничке послове. Имајући у виду да је руководилац Сектора за заједничке послове, Татјана Бојанић именована за в.д. директора Института, Сектором за заједничке послове тренутно руководи в.д. директора Института. Директор који је разрешен дужности је распоређен на послове саветника директора за техничко - методолошка питања стандардизације у Институту.

Назорни одбор је орган контроле законитости рада и финансијског пословања Института, који за свој рад одговара Скупштини Института. Надзорни одбор има председника и два члана.

Председника и чланове Надзорног одбора именује и разрешава оснивач. Једног члана Надзорног одбора предлаже скупштина Института из редова чланова Института, другог члана предлажу запослени у Институту из својих редова, а трећег члана предлаже министарство надлежно за послове стандардизације. Мандат чланова Надзорног одбора траје четири године, уз могућност поновног именовања. Надзорни одбор именован је решењем Владе 24 број 119-6349/2011 од 18. августа („Службени гласник РС”, бр. 62/11) тако да је у августу 2015. године, члановима Надзорног одбора истекао мандат. На првој редовној седници скупштине, изабран је кандидат који је предложен оснивачу за члана Надзорног одбора. Институт је пре истека мандата члановима Надзорног одбора, спровео изборе за члана

Надзорног одбора из редова запослених, тако да је кандидат који је добио највећи број гласова запослених, предложен оснивачу за члана Надзорног одбора из редова запослених. Оснивач није именовао нови састав, тако да Надзорни одбор заседа у старом саставу, до свог разрешења и до именовања новог, у складу са актом о оснивању.

Прва, конститутивна седница Надзорног одбора одржана је 21. октобра 2011. године. У 2015. години одржано је шест седница, и то: 21. јануара 2015. године (23. седница); 25. фебруара 2015. године (24. седница); 14. маја 2015. године (25. седница); 22. септембра 2015. године (26. седница); 14. октобра 2015. године (27. седница) и 15. децембра 2015. године (28. седница).

Стручна тела Института су стручни савети и комисије за стандарде и сродне документе.

Стручни савети усмеравају стручни рад техничких радних тела (комисија за стандарде, радних група и др.) у областима стандардизације за које су основани. Рад у стручним саветима је добровољан. Председника и чланове стручних савета именује Управни одбор из редова признатих стручњака у области, односно областима за које је стручни савет образован. За свој рад стручни савети одговарају Управном одбору.

У Институту постоје два стручна савета: Стручни савет за опште области стандардизације и Стручни савет за стандардизацију у областима електротехнике, информационих технологија и телекомуникација. Стручни савет за стандардизацију у области оцењивања усаглашености је укинут одлуком Управног одбора Института за стандардизацију Србије донетој на седници која је одржана 4. јануара 2012. године. Стручни савети су образовани релевантним одлукама Управног одбора, које су донесене на његовој осмој седници, одржаној 13. септембра 2008. године, а председници и чланови стручних савета у новом мандату, именовани су одлукама које су донесене на 61. седници Управног одбора, одржаној 24. фебруара 2014. године. Конститутивна седница Стручног савета за опште области стандардизације у новом сазиву је одржана 13. маја 2014. године, а Стручног савета за стандардизацију у областима електротехнике, информационих технологија и телекомуникација 5. маја 2014. годину.

У 2015. години Стручни савет за опште области стандардизације одржао је четири редовне седнице и то: 13. фебруара, 28. априла, 23. септембра и 16. децембра 2015. године.

У 2015. години Стручни савет за стандардизацију у области електротехнике, информационих технологија и телекомуникација одржао је четири редовне седнице и то: 12. фебруара, 28. априла, 25. септембра и 17. децембра 2015. године.

Стручни рад Института у појединачним областима стандардизације одвија се у комисијама за стандарде и сродне документе (у даљем тексту: комисије за стандарде) које су основна техничка радна тела. По потреби, ради извршавања појединих задатака из својих делокруга, комисије за стандарде могу образовати поткомисије, радне групе и друга стална и повремена радна тела.

Комисије за стандарде планирају, припремају, преиспитују и одржавају српске стандарде и сродне документе у припадајућим областима стандардизације, прате рад и учествују у раду одговарајућих техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију и обављају друге задатке у вези са стандардима и стандардизацијом. У 2015. години у Институту је било 186 активних комисија за стандарде (145 у неелектротехничким и 41 у електротехничким областима стандардизације), које су одржале укупно 346 састанака.

У оквиру својих надлежности, комисије за стандарде предлажу директору Института доношење српских стандарда и сродних докумената у областима стандардизације за које су образоване.

Рад у комисијама за стандарде је добровољан и заснива се на општим начелима стандардизације која су утврђена Законом о стандардизацији.

Начин рада и одлучивања комисија за стандарде, као и њихово образовање, реорганизовање и распуштање, ближе се уређују општим правилима која доноси Управни одбор Института.

1.8 ФИНАНСИРАЊЕ

Према члану 9. Закона о стандардизацији, односно члану 7. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, Институт стиче средства за обављање своје делатности на следеће начине: из прихода које оствари наплатом чланарина; продајом српских стандарда, сродних докумената и других публикација; из прихода које оствари продајом услуга; из буџета Републике Србије; из других извора (поклона и других прихода), у складу са законом и уз претходну сагласност оснивача.

Средства за чланарине Института у европским и међународним организацијама за стандардизацију, која се утврђују годишњим програмом рада Института, обезбеђују се из буџета Републике Србије.

Потребна средства за рад утврђују се годишњим програмом рада Института, који садржи и финансијски план. Годишњи програм рада Институт доставља министарству надлежном за послове стандардизације у четвртном кварталу текуће године за наредну годину. Оснивач Института даје сагласност на годишњи програм рада, као и његове измене и допуне.

Износ средстава за рад Института који се обезбеђује из буџета Републике Србије, одређује се на основу годишњег програма рада, узимајући у обзир предвиђени приход од чланарина, продаје српских стандарда, сродних докумената и других публикација, наплате услуга, као и предвиђени приход из других извора. Као индиректни корисник буџетских средстава, ова средства Институт добија преко министарства које је надлежно за питања стандардизације.

Након доношења закона о буџету, ради усклађивања са висином средстава намењених за финансирање Института утврђених тим законом, Институт, по потреби, доноси измене и допуне годишњег програма рада.

Институт продаје српске стандарде, сродне документе и друге публикације. Поред тога, на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, Институт продаје међународне стандарде и сродне документе, као и стандарде и сродне документе других земаља (Немачке, Велике Британије, Руске Федерације, Заједнице Независних Држава и Америчког удружења за испитивање и материјале).

У складу са Статутом Института, Управни одбор доноси одлуку о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт. Ту одлуку Управни одбор је донео 26. новембра 2009. године („Службени гласник РС”, бр. 111/09), а њена примена је започела 4. јануара 2010. године. Управни одбор је на својој 38. седници, одржаној 1. јула 2011. године, донео нову одлуку о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт („Службени гласник РС”, бр. 54/11 од 22. јула 2011. године). На 48. седници Управног одбора, одржаној 13. септембра 2012. године, донета је Одлука о изменама и допунама одлуке о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт за стандардизацију Србије у обављању послова у области стандардизације („Службени гласник РС”, број: 91/12), којом је висина накнада за продају стандарда увећана за око 15 %, док висина накнада за услуге које пружа Институт није промењена. Сагласно Закону о буџетском систему, на ову одлуку прибављена је сагласност Министарства финансија и привреде, бр: 401-00-665/2013-33 од 29. марта 2013. године. Управни одбор је на својој 56. седници дана 12.09.2013. године утврдио пречишћен текст Одлуке о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт за стандардизацију Србије у обављању послова у области стандардизације, а затим на својој 67. седници, дана 10.10.2014. донео нову Одлуку о изменама и допунама одлуке о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт за стандардизацију Србије у обављању послова у области стандардизације („Службени гласник РС”, број 113/2014). У 2015. години, Управни одбор је на својој 77. седници, одржаној 28.08.2015. године, донео измене и допуне наведене одлуке („Службени гласник РС”, број 76/2015). Циљ измене и допуне одлуке у 2015. години, био је да се изузетно, омогући плаћање за стандарде након њихове испоруке, у року од најдуже 30 дана, искључиво купцима који су у претходне две календарске године, купили стандарде у вредности већој од 500.000 динара.

Продаја међународних стандарда и сродних докумената, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља врши се на исти начин као и продаја српских стандарда и сродних докумената, осим што се при продаји тих публикација примењују каталожке цене њихових издавача, које се прерачунавају у динаре.

Чланарина у Институту утврђује се одлуком Управног одбора за сваку календарску годину. У складу са том одлуком, висина чланарине за 2015. годину остала је једнака висини чланарине за 2014. годину. Нажалост, упркос чињеници да висина чланарине није превисока као и да није мењана од 2007. године, од 82 активна члана Института, до 31. децембра 2015. године, чланарину за прошлу годину нису платили 24 члана, и то 14 правних и 10 физичких лица.

На финансијско-материјално пословање Института примењују се одредбе Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09.....68/15 и 103/15) и Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, бр. 124/12, 14/15 и 68/15), као и подзаконских аката за њихово спровођење.

На основу мишљења Министарства финансија – Сектора за фискални систем од 18. фебруара 2008. године, Институт није обвезник плаћања пореза на додату вредност (ПДВ) за послове из свог делокруга.

Упоредни преглед остварених прихода Института у 2014. и 2015. години дат је у табели 1.3, а упоредни приказ броја продатих стандарда и процента повећања броја продатих стандарда по годинама, у периоду од 2011. до 2015. године, дат је у табели 1.4.

Табела 1.3. – Упоредни преглед остварених прихода Института у 2014. и у 2015. години

Број конта	Опис	Година		Индекс (4/3)
		2014.	2015.	
1	2	3	4	5
791111	Приходи из буџета	80.908.856	72.491.121	90
742321 1	Чланарина	3.164.000	2.938.500	93
742321 2	Приходи од продаје српских стандарда и информационих услуга	21.833.626	23.810.977	109
742321 6	Приход од продаје међународних стандарда, сродних докумената и других публикација, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља	3.048.482	4.208.582	138
742321 7	Приходи од продаје добара и услуга – пазар бифеа	235.657	166.303	71
742321 8	Приходи од семинара	1.859.052	2.925.101	158
742321 9	Приходи од WPMI - сертификата	150.000	50.000	34
742321T	Приходи од тумачења стандарда и сродних докумената	11.500	307.000	267
742121	Приходи од споредне продаје добара и услуга	9.024	2.200	25
7420000	Приходи од продаје добара и услуга	30.311.341	34.408.663	114
822121	Примања од продаје залиха	1.088.209	446.707	41
Укупно сопствени приходи од продаје добара и услуга		31.399.550	34.855.370	111

Табела 1.4 – Упоредни приказ броја продатих стандарда и процента повећања броја продатих стандарда по годинама у периоду од 2010. до 2015. године

Опис	Година				
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Број продатих стандарда – укупно	9.451	10.271	9.990	9.203	9.492
Просечан број продатих стандарда – месечно	788	856	833	767	791
Просечан број продатих стандарда – по радном дану	36	39	38	35	36
Повећање броја продатих стандарда у односу на претходну годину [у %]	58,3%	8%	-2,8%	-8,5%	3%

2 ДОНОШЕЊЕ СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНАТА И ДРУГИ ПОСЛОВИ У ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ

2.1 УОПШТЕ О ДОНОШЕЊУ СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНАТА

Српски стандарди и сродни документи доносе се и објављују у складу са Законом о стандардизацији и правилима Института, која су усклађена са правилима међународних и европских организација за стандардизацију (ISO и IEC, односно CEN и CENELEC), као и са Кодексом добре праксе за израду, доношење и примену стандарда из Споразума о техничким препрекама трговини Светске трговинске организације.

У складу са чланом 12. Закона о стандардизацији, као основа за доношење српских стандарда и сродних докумената користе се, по правилу, међународни, односно европски стандарди и сродни документи. У случају да у одређеној области не постоји међународни односно европски стандард и сродни документ или је важећи међународни односно европски стандард неодговарајући, као основа се могу користити национални стандарди и сродни документи других држава или се могу доносити изворни српски стандарди и сродни документи.

У складу са чланом 13. Закона о стандардизацији и чланом 11. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, доношење и повлачење (стављање ван снаге) српских стандарда и сродних докумената проглашава се одговарајућим решењем директора Института, које се објављује гласилу Института и на интернет страници Института.

Даном објављивања решења којим се проглашава да је српски стандард или сродни документ донет, тај стандард или сродни документ постаје доступан јавности, у штампаном или електронском облику, а даном објављивања решења којим се проглашава да је српски стандард или сродни документ повучен, тај стандард или сродни документ остаје доступан јавности у стандардотеци Информационог центра Института.

Институт у свом гласилу објављује обавештење о покретању поступка за доношење српског стандарда, а када је то неопходно и за сродни документ, као и обавештење о стављању стандарда, односно сродног документа на јавну расправу.

У складу са чланом 15. Закона о стандардизацији, српски стандарди и сродни документи доносе се и објављују на српском језику, у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма. Изузетно, када се као основа за доношење српског стандарда или сродног документа користи међународни, европски или национални стандард друге државе, односно сродни документ, српски стандард или сродни документ може бити објављен на једном од званичних језика европских организација за стандардизацију (енглеском, француском или немачком језику). У складу са интерним правилима Института, у таквим случајевима српски стандарди и сродни документи објављују се на енглеском језику, и то методом проглашавања и методом прештампавања.

Према члану 17. Закона о стандардизацији, примена српских стандарда и сродних докумената је добровољна.

При доношењу годишњих програма рада Института и годишњих планова доношења српских стандарда и сродних докумената у обзир се узимају два најзначајнија приоритета политике економских односа Републике Србије са иностранством и то: приступање Светској трговинској организацији (СТО) и чланство у Европској унији (ЕУ), као и испуњавање обавеза које проистичу из Споразума о слободној трговини у централној Европи (CEFTA⁷) и других регионалних иницијатива од интереса за Републику Србију.

Обавезе у вези са поменутиим интеграцијама укључују и стандардизацију, која у процесу приступања СТО и ЕУ треба да допринесе постепеном смањењу техничких препрека у трговини између Републике Србије и других земаља, да би у моменту приступања тим организацијама препреке биле уклоњене.

⁷ CEFTA = Central Europe Free Trade Agreement

Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП) између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране, потписан је 30. априла 2008. године у Луксембургу. Између осталог, тим споразумом се ствара зона слободне трговине између Републике Србије и ЕУ у прелазном периоду од шест година. Поред тога, тим споразумом предвиђена је и обавеза Републике Србије да у договореним роковима усклади домаће законодавство са прописима који спадају у правне тековине Европских заједница, у чему стандардизација има значајну улогу.

У контексту намера да се Република Србија што пре integriше у ЕУ, стратешки циљ Института у периоду од 2008. до 2012. године био је да се изврши усаглашавање (хармонизовање) српских стандарда са европским стандардима (EN) и хармонизационим документима (HD), тј. да се преузме најмање 80 % свих европских стандарда и хармонизационих докумената у збирку српских стандарда, и истовремено изврши повлачење њима супротстављених српских стандарди⁸ за исте предмете стандардизације, што је Институт и остварио до краја 2012. године. Поред тога, при томе је потребно идентификовати и важеће техничке и друге прописе који спречавају ефективну примену преузетих европских стандарда.

У складу са приоритетом националне стандардизације да се убрза преузимање и повећа број примењених европских стандарда, као и у складу са циљем да се испуне услови који ће Институту омогућити да стекне статус пуноправног члана у европским организацијама за стандардизацију, од 2007. године све комисије за стандарде су истовремено и организовано започеле процес интензивног усаглашавања припадајућих српских стандарда са одговарајућим европским стандардима и хармонизационим документима.

У периоду од 1. јануара 2007. до 31. децембра 2015. године Институт је објавио 25 470 српских стандарда и сродних докумената којима су преузети одговарајући европски стандарди, односно сродни европски документи, и то 17 720 публикација које је објавио CEN (у неелектротехничким областима), 7 228 публикација које је објавио CENELEC (у електротехничким областима) и 522 публикације које је објавио ETSI (у области телекомуникација). У истом периоду Институт је повукао 13 883 раније објављених српских стандарда и сродних докумената, који су били или у супротности (конфлику) са преузетим европским стандардима или застарели и нерелевантни, као и у међувремену повучене европске стандарде. Другим речима, до 31. децембра 2015. године Институт је преузео и објавио као српске стандарде око 95,5 % свих европских стандарда за које је до тада истекао рок за објављивање на националном нивоу, укључујући њихове измене и допуне (амандмане), а искључујући исправке (коригендуме). Тачније, Институт је преузео 95,06 % свих европских стандарда које је објавио CEN, међу којима је 94,38 % хармонизованих европских стандарда, као и 96,03 % европских стандарда које је објавио CENELEC, међу којима је 96,85 % хармонизованих европских стандарда.

При преузимању су коришћене углавном (1) *метода проглашавања* и (2) *метода прештампавања*, док је (3) *метода превођења на српски језик* коришћена најмање јер је њена примена зависила искључиво од спремности заинтересованих страна да у превођење стандарда добровољно инвестирају потребна средства и/или рад својих стручњака.

2.2 РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 1: Доношење српских стандарда и сродних докумената

У 2015. години Институт је објавио 1 989 српских стандарда и сродних докумената, а истовремено је повучено 1 210 српских стандарда и сродних докумената. Од 1 989 објављених стандарда и сродних докумената, 183 је објављено на српском, а 1 806 на енглеском језику.

⁸ Под супротстављеним српским стандардом подразумева се српски стандард који садржи захтеве чије испуњење не обезбеђује истовремено испуњење захтева, тј. усаглашеност са захтевима одговарајућег европског стандарда за исти предмет, и обрнуто.

Поред тога, у 2015. години је израђено 1 407 нацрта стандарда и сродних докумената, од којих 219 на српском и 1 188 на енглеском језику, као и 1 437 дефинитивних текстова нацрта стандарда, од којих 105 на српском и 1 332 на енглеском језику.

Упоредни преглед бројева планираних и реализованих српских стандарда и сродних докумената, нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у 2015. години дат је у табели 2.1, а број донесених и повучених српских стандарда и сродних докумената у истом периоду дат је у табели 2.2.

У 2015. години, на српском и енглеском језику, преузето је укупно 1 687 европских стандарда и сродних докумената.

Ради доношења српских стандарда и сродних докумената у 2015. години, 149 комисија за стандарде одржало је укупно 346 састанака.

Табела 2.1 – Упоредни преглед бројева планираних и реализованих српских стандарда и сродних докумената, нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у 2015. години

Врста документа	На српском језику		На енглеском језику		Укупно	
	Планирано	Остварено	Планирано	Остварено	Планирано	Остварено
Нацрт стандарда	266	219	1286	1188	1552	1407
Дефинитивни текст нацрта стандарда	250	105	1291	1332	1541	1437
Стандард	248	183 ¹⁾	1321	1806 ²⁾	1569	1989 ³⁾
¹⁾ На овај број треба додати 28 исправки на српском језику. ²⁾ На овај број треба додати 46 исправки на енглеском језику. ³⁾ На овај број треба додати укупно 74 исправке.						

Из упоредног прегледа података у табели 2.1 може се видети да је у 2015. години објављено више стандарда него што је планирано, да је израђено мање дефинитивних текстова нацрта стандарда него што је било планом предвиђено, као и да је број нацрта стандарда мањи од планираног броја. Из истог прегледа података може се видети да је у 2015. години објављено мање стандарда на српском језику него што је било планирано, као и да је реализовано мање нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда на српском језику од планираног броја, и то из разлога што иницијалне текстове превода стандарда заинтересоване стране нису доставиле благовремено или уопште нису доставиле. Такође, може се видети да је реализација објављених стандарда и дефинитивних текстова нацрта стандарда на енглеском језику већа у односу на планом утврђени број, док је реализација нацрта стандарда мања од планираног броја углавном из разлога што су поједине комисије за стандарде у своје планове доношења до септембра 2014. године унеле европске стандарде који су у то време имали фазу коначног текста европског стандарда (fprEN) у свом развоју, а које европске организације за стандардизацију нису објавиле у предвиђеном року у 2015. години.

На основу свега наведеног, може се закључити да је план доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину остварен и пребачен у фази објављеног стандарда, а да у фази дефинитивног текста стандарда и у фази нацрта стандарда план није испуњен из претходно наведеног разлога. На крају, из прилога овог извештаја може се закључити и да је већина одељења (организационих јединица Института) не само испунила, већ и пребацила своје планове доношења српских стандарда.

а) Стандардизација у општим областима стандардизације

Из општих области стандардизације (све области изузев електротехнике), у 2015. години израђено је 1 153 нацрта (195 на српском и 958 на енглеском језику) и 819 дефинитивних текстова нацрта стандарда (78 на српском и 741 на енглеском језику), а објављено је 1 295 стандарда и сродних докумената (174 на српском и 1 121 на енглеском језику).

У области *рударства и металургије* израђено је 80 нацрта (22 на српском и 58 на енглеском језику) и 18 дефинитивних текстова нацрта стандарда (4 на српском и 14 на енглеском језику), а објављено је 48 стандарда и сродних докумената (16 на српском и 32 на енглеском језику).

У области *машинства* укупно је израђен 191 нацрт (19 на српском и 172 на енглеском језику) и 126 дефинитивних текстова нацрта стандарда (12 на српском и 114 на енглеском језику), а објављено је 205 стандарда и сродних докумената (28 на српском и 177 на енглеском језику).

У области *хемијских технологија* израђено је 234 нацрта (54 на српском и 180 на енглеском језику) и 211 дефинитивних текстова нацрта стандарда (25 на српском и 186 на енглеском језику), а објављено је 242 стандарда и сродна документа (39 на српском и 203 на енглеском језику).

У области *грађевинарства* израђено је 193 нацрта (35 на српском и 158 на енглеском језику) и 105 дефинитивних текстова нацрта стандарда (8 на српском и 97 на енглеском језику), а објављено је 212 стандарда и сродних докумената (30 на српском и 182 на енглеском језику).

У области *саобраћаја, возила и механизације* израђено је 174 нацрта (15 на српском и 159 на енглеском језику) и 111 дефинитивних текстова нацрта стандарда (1 на српском и 110 на енглеском језику), а објављено је 134 стандарда и сродна документа (2 на српском и 132 на енглеском језику).

У области *пољопривреде, прехранбене и дрвне индустрије и шумарства* израђено је 110 нацрта (26 на српском и 84 на енглеском језику) и 111 дефинитивних текстова нацрта стандарда (18 на српском и 93 на енглеском језику), а објављено је 114 стандарда и сродних докумената (21 на српском и 93 на енглеском језику).

У области *безбедности, заштите и животне средине* израђен је 171 нацрт (24 на српском и 147 на енглеском језику) и 137 дефинитивних текстова нацрта стандарда (10 на српском и 127 на енглеском језику), а објављено је 302 стандарда и сродна документа (38 на српском и 264 на енглеском језику).

Ради доношења српских стандарда и сродних докумената у 2015. години, 116 комисија за стандарде у општим областима стандардизације одржало је укупно 261 састанка.

Од укупно 759 техничких радних тела ISO-а (238 техничких комитета и 521 поткомитета), закључно са 31. децембром 2015. године, одговарајуће комисије за стандарде прате рад укупно 487 тела, при чему у 50 тела имају статус „P” члана (тј. учесника, енгл. *participant*), а у 436 тела статус „O” члана (тј. посматрача, енгл. *observer*). Испуњавајући своје обавезе „P” чланова, у 2015. години комисије за стандарде гласале су о 470 радних докумената у разним фазама доношења међународних стандарда ISO (ISO/FDIS, ISO/DIS, ISO/CD, CIB, NP, SR). Проценат гласања у 2015. години износи 99,1 %.

б) Стандардизација у области електротехнике (електроенергетике, електронике, телекомуникација) и информационих технологија

У областима електроенергетике, електронике, телекомуникација и информационих технологија, у 2015. године израђено је 254 нацрта (24 на српском и 230 на енглеском језику) и 618 дефинитивних текстова нацрта стандарда (27 на српском и 591 на енглеском језику), а објављено је 768 стандарда и сродних докумената (37 на српском и 731 на енглеском језику).

У области *електроенергетике* израђено је 84 нацрта (9 на српском и 75 на енглеском језику) и 215 дефинитивних текстова нацрта стандарда (12 на српском и 203 на енглеском језику), а објављена су 282 стандарда и сродна документа (22 на српском и 260 на енглеском језику).

Табела 2.2 – Број донесених и повучених српских стандарда и сродних докумената у 2015. години – преглед по месецима

Месец	Број решења о доношењу и повлачењу српских стандарда и сродних докумената	Број донесених српских стандарда и сродних докумената			Број повучених српских стандарда и сродних докумената	Број „Службеног гласника Републике Србије”
		На српском	На енглеском	– укупно		
Јануар	446/56-51-02/2015 од 30. јануара 2015. год.	12	162	174	86	016/2015
Фебруар	755/33-51-02/2015 од 26. фебруара 2015. год.	17	31	48	53	024/2015
Март	1115/53-51-02/2015 од 24. марта 2015. год.	15	120	135	64	030/2015
Април	1392/55-51-02/2015 од 29. априла 2015. год.	14	188	202	160	039/2015
Мај	1616/57-51-02/2015 од 29. маја 2015. год.	15	198	213	98	048/2015
Јун	1) 1735/01-51-02/2015 од 12. јуна 2015. год. 2) 1996/59-51-02/2015 од 22. јуна 2015. год.	15	190	205	131	–
Јул	2310/50-51-02/2015 од 28. јула 2015. год.	9	214	223	132	–
Август	2532/40-51-02/2015 од 31. августа 2015. год.	18	83	101	85	–
Септембар	2787/51-51-02/2015 од 30. септембра 2015. год.	18	94	112	94	–
Октобар	3095/58-51-02/2015 од 30. октобра 2015. год.	14	265	279	86	–
Новембар	3459/32-51-02/2015 од 30. новембра 2015. год.	18	82	100	89	–
Децембар	1) 3728/67-51-02/2015 од 23. децембра 2015. год. 2) 3789/2-51-02/2015 од 29. децембра 2015. год.	18	179	197	132	–
УКУПНО:		183¹⁾	1806²⁾	1989³⁾	1210	
¹⁾ На овај број треба додати 28 исправки на српском језику. ²⁾ На овај број треба додати 46 исправки на енглеском језику. ³⁾ На овај број треба додати укупно 74 исправке.						

У области *електронике и телекомуникација* израђено је 59 нацрта (0 на српском и 59 на енглеском језику) и 213 дефинитивних текстова нацрта стандарда (1 на српском и 212 на енглеском језику), а објављено је 284 стандарда и сродних докумената (5 на српском и 279 на енглеском језику).

У области *информационих технологија* израђено је 111 нацрта (15 на српском и 96 на енглеском језику) и 190 дефинитивних текстова нацрта стандарда (14 на српском и 176 на енглеском језику), а објављено је 202 стандарда и сродна документа (10 на српском и 192 на енглеском језику).

Ради доношења српских стандарда и сродних докумената, у 2015. години 33 комисије за стандарде у електротехничким областима стандардизације одржале су укупно 85 састанака.

На међународном плану, у 2015. години гласано је о укупно 244 документа које су припремили технички комитети и поткомитети Међународне електротехничке комисије (IEC) у којима надлежне комисије за стандарде имају статус „Р” члана, тј. учесника (енгл. *participant*) или статус „О” члана тј. посматрача (енгл. *observer*). Од укупно 244 гласања, 77 су се односила на дефинитивне нацрте међународних стандарда (FDIS), 111 на нацрте међународних стандарда које су технички комитети ставили на гласање (CDV) и 56 друге документе (NP, PAS, DTR, DTS). Проценат гласања о IEC стандардима и радним докуменатима у 2015. години износи 100 %. Од укупно 177 техничких радних тела IEC-а (100 техничких комитета и 77 поткомитета), одговарајуће комисије за стандарде у 40 тела имају статус „Р” члана.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 2: Преиспитивање и одржавање српских стандарда и сродних докумената

Сви српски стандарди и сродни документи (слично европским и међународним), морају да се редовно преиспитују и одржавају (ажурирају), да би се обезбедила њихова актуелност и релевантност, односно спречила њихова застарелост. Због енормног повећања интензитета рада од 2007. године и тежње да се у потпуности реализују годишњи планови доношења стандарда и сродних докумената, пре свега када је реч о преузимању европских стандарда, преиспитивање раније објављених стандарда до 2011. године вршено је у мери у којој је то било могуће. Међутим, посебним Планом преиспитивања српских стандарда и сродних докумената за 2012. годину било је предвиђено ванредно преиспитивање 6 906 српских стандарда и сродних докумената да би се из целокупног фонда националних стандарда и сродних докумената искључили сви они који су у супротности са европским стандардима.

У 2015. години настављено је редовно преиспитивање стандарда. Као резултат редовног преиспитивања, у 2015. години повучено је укупно 1 210 стандарда.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 3: Тумачење српских стандарда и сродних докумената

Тумачење српских стандарда и сродних докумената је једна од редовних активности које Институт обавља, како на захтев корисника стандарда, тако и на захтев органа државне управе и правосудних органа (судова). Потреба за тумачењем српских стандарда може да произађе, на пример, из контекста судског поступка, када настане спор у вези са извршавањем обавеза из уговора две уговорне стране или када се српски стандард користи за доказивање завољавајућег квалитета производа, процеса или услуга.

У 2015. години Институт је издао 27 тумачења у вези са српским стандардима, и то 21 у општим областима и шест у електротехничким областима стандардизације.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 4: Израда годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2016. годину

Као национална организација за стандардизацију која је добровољно прихватила Кодекс добре праксе за припрему, доношење и примену стандарда, Институт је, као и сваке друге године, имао обавезу да припреми план доношења српских стандарда и сродних докумената за наредну годину и достави га заједничком информационом центру ISO-а и IEC-а у Женеви.

Према члану 22. став 1. тачка 3) Статута Института за стандардизацију Србије, годишњи план доношења српских стандарда и сродних докумената доноси Скупштина, на предлог управног одбора Института. Овај план објављује се на интернет страници Института. Скупштина Института може овластити управни одбор да између две редовне седнице скупштине, уместо ње, донесе годишњи план доношења српских стандарда и сродних докумената, као и његове измене и допуне.

Предлог плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину утврђен је на 78. седници управног одбора Института, која је одржана 9. октобра 2015. године, и постављен је на Интернет-презентацију Института 10. октобра исте године како би био доступан члановима и оснивачу Института пре одржавања редовне седнице Скупштине. На предлог Управног одбора, овај план донесен је на другој редовној седници скупштине Института која је одржана 29. октобра 2015. године.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 5: Израда каталога српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину

Једна од редовних издавачких активности Института јесте и припрема Каталога српских стандарда и сродних докумената, који се објављује почетком сваке године и редовно ажурира и допуњава стандардима и сродним документима које је Институт објавио у претходној години. Тако каталог за 2015. годину садржи документе објављене у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године и корисницима је био на располагању од априла

2015. године. Као једна од погодности коју уживају, каталог је и ове године бесплатно достављен члановима Института, а послат је и осталим националним телима за стандардизацију са којима Институт размењује такве публикације.

Каталог се већ низ година објављује искључиво у електронском облику, на компакт-дискovima. Разлог за то је пре свега смањење трошкова израде и времена потребног за његову припрему с обзиром на то да је каталог пре свега намењен размени оваквих публикација са осталим националним телима за стандардизацију, затим као бесплатна публикација која се доставља члановима Института, а занемарљив број одлази у продају на захтев корисника (од успостављања нове интернет странице Института, на којој се у сваком тренутку могу добити информације о свим стандардима и сродним документима на којима се ради или је рад на њима завршен, тај број се из године у годину смањује).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 6: Издавање посебних публикација

Основни принцип којим се Институт руководи приликом објављивања збирки стандарда и других публикација јесте, пре свега, анализа потреба домаће јавности, односно потенцијалних корисника посебних издања Института, с једне стране, а са друге, то је подизање нивоа информисаности корисника стандарда о актуелним дешавањима у међународној и европској, односно националној стандардизацији. Посредно, од ове активности очекује се и повећање сопствених прихода Института.

У 2015. години објављене су две збирке српских стандарда на српском језику, једна из области мерних јединица и величина и друга из области структурирања техничке документације. Прва збирка, под називом „Величине и јединице – Књига 1: Математички знаци и ознаке, простор и време, механика и термодинамика”, обједињује пет српских стандарда у којима су представљене најчешће коришћене величине и односи међу њима, као и систем основних и изведених јединица Међународног система јединица (SI). Друга збирка, под називом „Индустријски системи и производи, инсталације и опрема – Принципи структурирања и референтне ознаке” садржи два српска стандарда и једну техничку спецификацију.

Промоција наведених збирки, која је била веома добро посећена, одржана је 3. јула 2015. године у Привредној комори Србије, уз подршку Привредне коморе Србије и Програма за развој приватног сектора у Србији ACCESS који спроводи немачка влада уз помоћ Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ).

У оквиру истог пројекта у овом периоду припремљене су и две промотивне публикације, које су представљене 8. октобра, за Дан Института за стандардизацију Србије и Светски дан стандарда. Реч је о публикацији која промовише менаџмент енергијом (стандард SRPS ISO 50001) и о публикацији под називом „Коришћење ISO и ИЕС стандарда и позивање на њих у јавној политици”. Такође, за исту прилику припремљена је и посебна публикација на 16 страна фирме штампе о Институту под називом „80+ година изградње поверења у квалитет”, која корисницима нуди основне информације о делатностима и активностима Института.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 7: Ревизија и одржавање базе библиографских података о српским стандардима и сродним документима

База библиографских података је дефинитивно напуштена и чува се као историјска база, а сви подаци из те базе пренети су у нови систем управљања подацима о српским стандардима и сродним документима и преиспитани, док се унос података врши искључиво у нови систем..

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 8: Издавање службеног гласила Института

Пошто је рад Института јаван, подаци о његовом раду и резултатима рада морају бити доступни јавности путем службеног гласила и интернет-странице Института. Поред тога, на

основу Закона о стандардизацији, Институт има обавезу да у свом службеном гласилу објављује обавештења о покретању поступка за доношење српских стандарда и сродних докумената, о њиховом стављању на јавну расправу, као и обавештења о њиховом објављивању, односно повлачењу.

Службено гласило Института „ИСС информације” садржи информације у вези са објављеним и повученим српским стандардима и сродним документима, нацртима докумената који се стављају на јавну расправу, покретањем поступка преиспитивања и резултатима преиспитивања српских стандарда и сродних докумената и оснивањем комисија за стандарде, затим податке о нацртима и објављеним стандардима међународних и европских организација за стандардизацију. Гласило се објављује једанпут месечно, последњег дана у месецу, и то само у електронском облику, на интернет-страници Института. У 2015. години објављено је дванаест бројева овог гласила.

Месечно електронско гласило под називом „ИСС новости“ доставља се члановима Института, купцима стандарда, учесницима семинара, сарадницима Института, факултетима, органима државне управе и свима који се пријаве преко интернет-странице Института. Гласило садржи информације о најновијим објављеним стандардима на српском језику, нацртима српских стандарда који су од потенцијалног интереса за одређени круг корисника, актуелности из европске и међународне стандардизације и најаве семинара. У 2015. години дистрибуирано је 12 бројева овог гласила.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 9: Развој и одржавање базе стандардизованих термина

У току 2015. године активности у вези са развојем базе стандардизованих термина биле су, пре свега, усмерене на терминолошку обраду нових термина из области електротехнике. У сарадњи са Сектором за електротехничку стандардизацију извршени су унос и обрада термина из Међународног електротехничког речника (тзв. Електропедије), и то из следећих области: електроинсталациони прибор, ултразвук, математика, производња, пренос и дистрибуција електричне енергије. Такође, израђена је и нова, РНР верзија базе, која је спремна за постављање на интернет страницу Института.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 10: Међународна сарадња у области стандардизације

Међународна сарадња Института у 2015. години састојала се првенствено у испуњавању статутарних обавеза Института и обављању редовних активности у вези са чланством у међународним и европским организацијама за стандардизацију, које обухватају:

Међународна организација за стандардизацију (ISO): редовни послови у вези са извршавањем дужности пуноправног члана ISO, као што је, на пример, гласање о нацртима међународних стандарда; администрирање и ажурирање Глобалног директоријума ISO у складу са новим правилима и поступцима за електронски начин рада, на основу којег овлашћени национални администратор у Институту управља свим функцијама које су стручњацима у Институту потребне у свакодневној сарадњи са Централним секретаријатом у Женеви; контакти са Централним секретаријатом и секретаријатима техничких комитета/ поткомитета које воде поједине земље чланови ISO; праћење и примена докумената Савета ISO и Одбора за управљање техничким пословима; припреме за учешће у раду Генералне скупштине ISO и комитета DEVCO, COPOLCO и CASCO, координација сарадње са техничким комитетима и др.

Међународна електротехничка комисија (IEC): редовни послови пуноправног члана IEC, нпр. гласање на нацрте међународних стандарда; контакти с Централним бироом IEC; праћење и примена статутарних докумената Савета IEC, Одбора за менаџмент стандардизацијом и Одбора за менаџмент сертификацијом; припреме за учешће у раду Генералног заседања IEC, и др.; пословима у вези са учешћем Института у међународним системима и шемама за оцењивања усаглашености електротехничких производа са захтевима IEC стандарда (IECEE – CB Scheme).

Европски комитет за стандардизацију (CEN): послови у вези са чланством, нарочито имајући у виду интензивирање преузимања европских стандарда и сродних докумената у српски систем стандардизације (дозволе за преузимање, достављање референтних примерака преузетих европских стандарда и сродних докумената CEN и CENELEC Менаџмент-центру – ССМС); праћење статутарних и других докумената; припреме за учешће на заседању Генералне скупштине CEN; контакти с ССМС-ом, и др.

Европски комитет за стандардизацију у области електротехнике (CENELEC): послови у вези са чланством, нарочито имајући у виду интензивирање преузимања европских стандарда и сродних докумената у српски систем стандардизације; достављање референтних примерака преузетих европских стандарда и сродних докумената ССМС-у; праћење статутарних и других докумената; припреме за учешће на заседању Генералне скупштине CENELEC; контакти са ССМС -ом и др.

Европски институт за стандарде у области телекомуникације (ETSI): Са преузимањем функције „ETSI-јеве националне организације за стандардизацију” од Републичке агенције за електронске комуникације (РАТЕЛ), Институт је преузео и следећа права и обавезе: поштовање начела мировања (енгл. standstill); организовање јавне дискусије у нашој земљи о сваком новом ETSI-јевом стандарду, када је то потребно; утврђивање националног става за гласање и/или достављање примедби на ETSI-јеве стандарде према утврђеној процедури; преузимање европских стандарда као српских, као и повлачење свих објављених српских стандарда који су у супротности са преузетим европским стандардима.

Активности у вези са пет претходно наведених међународних и европских организација обухватају и редовну кореспонденцију са њима, са појединим националним организацијама за стандардизацију члановима тих организација, са секретаријатима техничких комитета и поткомитета тих организација, као и са секретаријатима и радним телима неких других међународних и регионалних организација.

Послови међународне сарадње се једним делом реализују самостално, у Одељењу за међународну сарадњу и европске интеграције, а другим делом кроз тимски рад са представницима других организационих јединица Института. Послови који су реализовани тимским радом у Институту односили су се на активности у вези са: а) учешћем представника Института у међународној шеми за оцењивање усаглашености електротехничких уређаја IEC/CEC/CB; и б) остале активности у сарадњи са секретарима одговарајућих комисија за стандарде.

Поред свега наведеног, у вези са међународном сарадњом и европским интеграцијама у 2014. години, остварени су следећи резултати:

- Гласано је о 470 радних докумената у разним фазама доношења међународних стандарда ISO (67 докумената у фазама ISO/FDIS и ISO/DIS, 240 докумената у фази ISO/CD, а остатак у вези са систематским преиспитивањем међународних ISO стандарда, што чини 99,16 % остварења плана гласања о документима ISO-а за 2015. годину).
- Гласано је о документима 40 техничких комитета и поткомитета IEC-а у којима комисије за стандарде имају статус “Р” чланова. Укупно је гласано о 244 радних докумената у разним фазама доношења међународних стандарда IEC-а: FDIS – 77, CDV – 111 и други документи (NP, PAS, DTR, DTS) – 56, што чини 100 % остварења плана гласања о документима IEC-а за 2015. годину.
- Достављане су примедбе на IEC документе и у вези с тим вођена је неопходна преписка са секретарима међународних техничких комитета, поткомитета и радних група (IEC/TC, SC, WG).
- Достављани су српски термини за одређене предметне области из електротехнике како би били унети у базу података *Electropedia* (светски онлајн речник у области електротехнике).

- Наручивани су европски и други стандарди који су били потребни за рад комисија за стандарде и преузимање, а Институт их није имао у свом фонду.
- Редовно су достављани квартални извештаји о продатим ISO, IEC и стандардима других националних тела за стандардизацију, у складу са уговорним обавезама.
- Са Америчким друштвом инжењера за моторна возила (SAE⁹), које је ISO именовао као регистрациону агенцију (engl. *Registration Authority*) за вођење регистара идентификационих шифара произвођача возила (WMI¹⁰) према стандарду ISO 3780:2009 и идентификационих шифара произвођача делова (WPMI¹¹) према стандарду ISO 4100:1980, сарађивано је ради регистровања шифара које у 2015. години додељиване произвођачима возила и произвођачима делова возила у Србији.
- У IEC-овој бази податка о експертима редовно су ажурирани подаци о српским експертима које је Институт, као национални комитет IEC за Србију, именовао за рад у појединим техничким редним телима IEC-а.
- У контексту поступка редовног преиспитивања ISO стандарда у петогодишњим интервалима после њиховог објављивања, на захтев ISO редовно су достављане тражене информације о томе да ли су преиспитивани међународни стандарди у нашој земљи преузети као SRPS ISO стандарди (као идентични или модификовани), као и о националном ставу у вези са потребом њихове ревизије, односно потврђивања њиховог важења за наредни петогодишњи период. Обављено је систематско преиспитивање 162 ISO стандарда.

Ради информисања унутар Института уредно су достављане информације о европским електротехничким стандардима (EN/HD) и нацртима нових стандарда (prEN/prHD) који су објављени у претходној недељи, затим информације о изменама и допунама објављених стандарда, као и гласило „Weekly Newsletter for Affiliate Serbia”

- (за CENELEC-ове техничке комитете и поткомитете у којима одговарајуће комисије за стандарде имају статус посматрача, тј. „O” статус).
- Члановима комисија за стандарде и запосленима у Институту додељиване су лозинке за директни, електронски приступ документима ISO-а, односно IEC-а.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 11: Сарадња са органима државне управе у вези са приступањем наше земље СТО и ЕУ

У складу с континуитетом међународне сарадње Института, у 2015. години дошло је до даљег напретка редовних и новозапочетих послова у вези са европским интеграцијама Републике Србије и преговорима о њеном приступању Светској трговинској организацији (СТО). Сарадња са надлежним министарствима и Канцеларијом за европске интеграције састојала се од следећих активности:

- учешћа у припремању материјала за састанке Одбора за праћење спровођења Споразума о стабилизацији и придруживању, као и за техничке преговоре са Европском комисијом у сегменту „Трговина – слободно кретање робе”;
- учешћа Института у припремању материјала за преговоре о приступању наше земље СТО, у делу које се односи на Споразум СТО о техничким препрекама у трговини;
- учешћа у периодичном попуњавању упитника и матрица, на захтев Канцеларије за европске интеграције, а које се односе на Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ (2013-2016);

⁹ SAE = Society of Automotive Engineers

¹⁰ WMI = World Manufacturers Identifier

¹¹ WPMI = World parts manufacturer identifier (code)

- редовно извештавање Представништва Европске комисије у Београду о најважнијим активностима Института у вези са усвајањем европских стандарда и другим активностима од значаја за приступање европским организацијама за стандардизацију;
- редовно извештавање Канцеларије за европске интеграције о активностима Института ради редовног извештавања Европске комисије о стању процеса реформи у Републици Србији и припремања годишњег извештаја ЕК о напретку тих реформи.

Послови у вези са поменутим активностима обухватали су: проучавање примљених материјала, упоређивање претходног стања са постигнутим напретком, припрему материјала који се односе на Институт, кореспонденцију са надлежним министарствима Владе и другим органима и др.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 12: Учешће представника Института на заседањима управних и других тела међународних и европских организација за стандардизацију

У европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC Институт има статус придруженог члана и не учествује у доношењу одлука, али има право да његови представници учествују на заседањима генералних скупштина и техничких комитета у својству посматрача и на тај начин стичу неопходно искуство које је потребно за статус пуноправног члана тих организација.

Трочлана делегација Института учествовала је на 55. заседању Генералне скупштине CENELEC-а, 43. заседању Генералне скупштине CEN-а и Четвртом европском самиту о стандардизацији, који су одржани од 3. до 5. јуна у Риги (Република Летонија). Учешће на тим заседањима проистиче из статутарних обавеза Института, као формалног члана CEN-а и CENELEC-а у име Републике Србије.

У првој половини 2015. године један представник Института (који има статус националног члана у међународној IEC-а CB шема) заједно са једним представником А. Д. КВАЛИТЕТ у Нишу (који има статус националног сертификационог тела у IEC-а CB шема) учествовао је на 18. седници Управног комитета за сертификацију (СМС) IEC-а CB шеме, које је одржано 3. и 4. јуна у Дубаију (Уједињени Арапски Емирати). Трошкове путовања сносили су А.Д. КВАЛИТЕТ – Ниш.

Један представник Института учествовао је на 38. заседању Генералне скупштине Међународне организације за стандардизацију (ISO/GA) и на 49. заседању Комитета за земље у развоју (ISO/DEVCO), која је одржана од 16. до 18. септембра 2015. године у Сеулу (Република Кореја).

Два представника Института су учествовала на заседањима Савета Међународне електротехничке комисије (IEC/CB), Одбора за менаџмент стандардизације (IEC/SMB), Одбора за оцењивање усаглашености (IEC/CAB), Форума председника националних комитета и Форума секретара националних комитета, који су одржани у оквиру 79. Генералног заседања IEC-а, од 12. до 16. октобра 2015. године у Минску (Белорусија).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 13: Учешће представника Института и српских стручњака у раду техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију

У оквиру својих редовних активности, у току 2015. године Институт је координисао учешће српских стручњака у предлагању, изради, утврђивању, преиспитивању и одржавању међународних стандарда и сродних докумената, као и на заседањима техничких радних тела међународних организација за стандардизацију ISO и IEC и њиховог заједничког техничког комитета за информациону технологију ISO/IEC JTC 1.

На основу права која проистичу из садашњег статуса Института у CEN-у, у складу са годишњим планом службених путовања у иностранство, самостални саветник из Одељења за машинство учествовао је на 22. пленарном заседању техничког комитета CEN/TC 114 (Безбедност машина) које је одржано 22. и 23. септембра 2015. године у Копенхагену (Данска). Трошкове овог службеног путовања сносио је Институт.

Поред тога, један представник Института учествовао је на заседању техничког комитета CEN/TC 292 (Карактеризација отпада), који у последње три године организује пленарна заседања у сарадњи са техничким комитетом CEN/TC 345 (Карактеризација земљишта), а које је одржано 12. септембра 2015. године у Бечу, Аустрија.

На позив европских организација стандардизацију (CEN и CENELEC), две представнице Института учествовале су на стручном скупу: „CEN/CENELEC PR Roundtable“ који је одржан од 27. до 28. октобра у Скопљу, Република Македонија. Све трошкове путовања сносио је Институт.

На основу права које Институт има као придружени члан CENELEC-а, један представник Института учествовао је на заседању техничког комитета CLC/TC 64 (Електричне инсталације и заштита од електричног удара), које је одржано од 21. до 23. априла 2015. године у Копенхагену (Краљевина Данска).

Председница Комисије за стандарде KS N010, Флуиди за примену у електротехници, учествовала је на пленарном заседању техничког комитета IEC/TC 10 које је одржано од 23. до 27. новембра 2015. године у Будимпешти, Република Мађарска.

Ове активности су изузетно значајне за Институт и све учеснике у српској националној стандардизацији, јер ће српски стручњаци и представници Института, учествујући у њима, стицати неопходно искуство у раду европских техничких радних тела за стандардизацију, што представља један од услова за касније пуноправно чланство Института у европским организацијама за стандардизацију.

На позив Хрватског завода за норме (ХЗН), руководилац Сектора за информативно-издавачку делатност и руководилац Сектора за електротехничку стандардизацију учествовали су на Четвртој балканској конференцији о стандардизацији, која је одржана у Загребу, Република Хрватска од 21. до 23. октобра 2015. године. Трошкове овог службеног путовања сносио је Институт. С обзиром на то да је у исто време и на истом месту одржана и Регионална обука за националне администраторе ISO-а, на њој је учествовао руководилац Одељења за међународну сарадњу и европске интеграције, а трошкове овог службеног путовања сносио је ISO.

На позив Турског института за стандардизацију (TSE), руководилац Сектора за опште области стандардизације учествовао је на стручном скупу „Нови системи сертификације“ који је одржан од 1. до 2. децембра у Истанбулу, Република Турска. Све трошкове, осим трошкове хотелског смештаја, сносио је Институт.

Захваљујући спонзорству Међународне организације за стандардизацију – ISO и њеном програму техничке помоћи за земље у развоју ISO/DEVCO, у току 2015. године представници Института и спољни сарадници (председници и чланови комисија за стандарде) учествовали су на следећим међународним скуповима:

- Председник Комисије за стандарде KS A223 (Друштвена безбедност) учествовао је на 1. пленарном заседању ISO/TC 292 (Безбедност), које је одржано у Мориоки, Јапан од 9. до 13. марта. Поред тога, он је учествовао и на 2. пленарном заседању ISO/TC 292 које је одржано од 30. новембра до 4. децембра 2015. године на Балију, Индонезија, али је сам сносио све трошкове овог службеног путовања.
- На позив ISO-а, чланица Комисије за стандарде CASCO (Оцењивање усаглашености) учествовала је на 2. састанку међународне радне групе ISO/CASCO/WG 42, који је одржан у Женеви, Швајцарска од 3. до 5. фебруара.

- Руководилац Одељења за међународну сарадњу и европске интеграције учествовао је на стручном скупу „Конференција и обука о примени међународних стандарда за подршку јавним политикама“, који је одржан у Женеви (Швајцарска) од 2. до 5. новембра.

Захваљујући спонзорству Европске комисије – Заједничког истраживачког центра „Европска лабораторија за оцењивање грађевинских структура” у Испри (Италија), два представника Института из Одељења за грађевинарство учествовала су на стручном скупу: *„Елаборација мапа климатских и сеизмичких дејства за пројектовање конструкција у балканском региону”*, који је одржан у Загребу (Република Хрватска) од 27. до 28. октобра.

Поред тога, један представник Института учествовао је на стручном скупу „Семинар о јачању сарадње земаља Западног Балкана у области стандардизације“ који је одржан од 28. до 29. маја у Софији, Република Бугарска, а све трошкове путовања сносио је ТАИЕХ.

На позив Регионалне школе за јавну управу (ReSPA) из Даниловграда, руководилац Одељења за међународну сарадњу учествовао је на обуци „Вођење ефективних (међународних) састанака” која је одржана од 15. до 18. децембра у Даниловграду, Република Црна Гора. Обука је спроведена на енглеском језику, а све трошкове путовања сносила је ReSPA.

Учешће техничких и других стручњака из српских предузећа и установа у раду међународних и европских тела за стандардизацију, као и представника Института, има изузетан значај за даљи развој наше националне стандардизације и усаглашавање српских стандарда са међународним и европским стандардима, како ради пријема наше земље у СТО, тако и ради пријема у ЕУ.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 14: Промоција примене стандарда и сродних докумената

Примена стандарда и сродних докумената је по дефиницији необавезна, па је за успешну презентацију предности примене стандарда и сродних докумената потребно уложити рад стручњака и одређена новчана средства Института у самостално организовање семинара, курсева и радионица, с једне стране, као и узимањем учешћа у различитим манифестацијама и на стручним скуповима које организују други ентитети.

На основу анализе потреба корисника услуга Института (интересовање за поједине области стандардизације), обавеза које проузрокује успостављање новог законодавног оквира, стања привреде и конкурентских активности на тржишту, Институт је у 2015. години одржао укупно 25 стручних семинара на 16 следећих тема:

- Правилник о опреми и заштитним системима намењеним за употребу у потенцијално експлозивним атмосферама и српски стандарди – 24. фебруара, 24. априла, 29. септембра и 10. новембра; присуствовало 66 учесника;
- Преузета европска директива ЕМС – Правилник и српски стандарди (са демонстрацијом испитивања у лабораторији) – 10. марта; присуствовало 3 учесника;
- Ревизија ISO 9001:2008 – Презентација измена и тумачење нових захтева – 31. март и 26. мај; присуствовало 32 учесника;
- Менаџмент услуга у области информационих технологија – Примена стандарда ISO/IEC 20000-1 и ISO/IEC 20000-2 – 9. априла; присуствовало 7 учесника;
- LED осветљење и прекидачки извори напајања – Примена стандарда за електромагнетску компатибилност (ЕМС) са демонстрацијом у лабораторији – 28. април и 2. октобар; присуствовао 21 учесник;
- SRPS EN ISO 9606-1 – Квалификационо испитивање заваривача за заваривање челика топљењем – 13. мај; присуствовало 35 учесника;
- SRPS EN ISO 15189 – Систем менаџмента квалитетом у медицинским лабораторијама – 22. мај и 6. новембар; присуствовало 30 учесника;

- Електромагнетска компатибилност (ЕМС) у индустрији, испитивања на терену и примена ЕМС за доказивање усаглашености производа према директивама и правилницима за безбедност машина и мерила – 26. јун; присуствовало 5 учесника;
- Основе менаџмента континуитетом пословања према захтевима стандарда SRPS ISO 22301:2014 – 16. септембар; присуствовало 6 учесника;
- Специјализовани семинар за електроинжењере: Стандарди из области електромагнетске компатибилности (ЕМС), са демонстрацијом електромагнетних појава и испитивања у лабораторији – 1. октобар; присуствовало 5 учесника;
- SRPS ISO 22000 и SRPS ISO/TS 22002-1 - Како имплементирати додатне захтеве за систем менаџмента безбедношћу хране – 23. октобар; присуствовало 10 учесника;
- Тумачење захтева нове верзије ISO 9001:2015 и препоруке за његову примену – 22. октобар и 27. новембар; присуствовало 22 учесника;
- Управљање хемикалијама – Правилна примена српских стандарда на које се позива у техничкој регулативи – 4. новембар; присуствовало 4 учесника;
- Процена ризика – Како остварити захтеве који се односе на ризике у складу са ISO 9001:2015 – 17. новембар; присуствовало 9 учесника;
- Електромагнетска компатибилност (ЕМС) – Нове европске директиве и српски правилници у области електромагнетске компатибилности (ЕМС) и радио опреме и телекомуникационе терминалне опреме (RTTE): Примена стандарда и испитивања у лабораторији – 24. новембар; присуствовало 13 учесника;
- Превенција приговора и поступање са њима према серији стандарда SRPS ISO 10001, SRPS ISO 10002 и SRPS ISO 10003 – 26. новембар; присуствовало 9 учесника.

Укупна оцена реализованих семинара и курсева за 2015. годину износи 4,73 (оцена је за 2014. годину била 4,70). Од укупног броја, 63 % анкетираних је у потпуности задовољно семинарима/курсевима, 34 % је делимично задовољно, док је 3 % оних који се нису изјаснили. Предавачи су такође високо оцењени – 4,78 (4,82 за 2014. годину).

Осим наведеног, реализовани су и следећи догађаји:

- 22. јануара 2015. године у просторијама Института одржана је јавна расправа о Стратегији унапређења система инфраструктуре квалитета у Републици Србији, са 39 учесника;
- 3. јула 2015. године, у сарадњи са Немачким друштвом за међународну сарадњу (GIZ), у Привредној комори одржана је промоција збирки стандарда *Величине и јединице – Књига 1: Математички знаци и ознаке, простор и време, механика и термодинамика* и *Индустријски системи и производи, инсталације и опрема* *Принципи структурирања и референтне ознаке* са више од шездесет учесника;
- 8. октобра 2015. године у хотелу Метропол Палас свечано је обележен Дан Института за стандардизацију Србије и Светски дана стандарда на коме је присуствовало преко осамдесет званица;
- 2. новембра 2015. године, у организацији Института и Министарства привреде, у просторијама Института одржан је семинар „Стандардизација као подршка техничким прописима“, којем је присуствовало 22 представника из 9 институција које учествују у изради техничких прописа;

У циљу промоције примене стандарда, представници Института учествовали су на више различитих стручних скупова и других манифестација:

- представница Одељења за пољопривреду, прехранбену и дрвну индустрију и шумарство учествовала је на конференцији: „Одрживи развој кроз коришћење биомасе“ у PKS-у, у марту 2015. године;

- представница Одељења за хемијске технологије, у сарадњи са колегиницом из Одељења за заштиту животне средине, припремила је и написала рад на тему „Тренутно стање националне стандардизације у области целулозе, папира, картона и амбалаже” и одржала презентацију на XX међународном симпозијуму из области целулозе, папира, амбалаже и графике (Златибор, 16.06.2015 – 19.06.2015). Осим тога, представница овог одељења учествовала је на:
 - седници који се односи на подршку у примени Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН („Службени гласник РС”, број 105/13) у организацији Министарства пољопривреде и заштите животне средине, у Привредној комори Србије, 06.05.2015. године;
 - седници Одбора удружења трговине и Одбора удружења индустрије текстила, одеће, коже и обуће у Привредној комори Србије, 06.08.2015. године;
 - конференцији о пластици ППЦ, у организацији Друштва инжењера пластичара и гумара, на Београдском ајму, 17.09.2015. године;
 - обележавању Дана Института са припремом и одржавањем презентације „Стандарди су заједнички језик за све” 08.10.2015. године;
 - семинару „Управљање хемикалијама – Правилна примена српских стандарда на које се позива у техничкој регулативи” (04.11.2015) и одржала презентацију на ту тему;
- представнице Одељења за заштиту животне средине присуствовале су:
 - семинару „Скрининг методе брзе анализе на терену у разним матриксама животне средине”, одржан 12.02.2015. године,
 - стручном скупу „Транспорт опасног терета”, одржаном у Новом Саду 05.06.2015. године и одржале презентацију „Стандардизација у области транспорта опасних материја”,
 - ТАИЕХ семинару, *Workshop on renewable energy sources*, 23.4. и 24.4.2015. године,
 - конференцији „Примена техничких прописа из области ЗОП” у Привредној комори Србије 28.10.2015, на којој су одржале презентацију,
 - конференцији о пластици „ППС“ одржаној 17.09.2015, на Београдском сајму;
- представница Одељења за грађевинарство учествовала је на округлом столу о сувој градњи одржаном у Привредној комори Србије 19.03.2015. године;
- представница Одељења за машинство присуствовала је 46. међународном конгресу и изложби о грејању хлађењу и климатизацији, Београд, Сава центар, 4.12.2015. године, на којем је представница Одељења за међународну сарадњу и европске интеграције одржала презентацију на тему „Сарадња националних и међународних организација за стандардизацију”.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 15: Редовни правни послови у области стандардизације

У 2015. години, у Сектору за заједничке послове, правни послови у области стандардизације обухватили су следеће активности:

а) Објављивање стандарда и предмети у вези са стандардима

- Припремљено је 14 решења о доношењу 2.063 српских стандарда и сродних докумената, као и о повлачењу укупно 1.210 српских стандарда и сродних докумената, која су до доношења измена и допуна Закона о стандардизацији, објављивана у „Службеном гласнику РС”, а након ступања на снагу Закона о

стандардизацији („Сл гласник РС“, бр. 36/09 и 46/15) - 05. јуна, у гласилу Института и на интернет страници Института.

- Влада РС је дана 20.11.2015. године донела Одлуку о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Сл.гласник РС“, бр. 93/15).
- Припремана су мишљења у вези са законским и подзаконским актима, која су тражена од Института.
- Министарству привреде достављен је Предлог Уредбе о допуни Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, ради усаглашавања коефицијената за обрачун и исплату зарада запослених у Институту са одредбама Уредбе (иницијатива за допуну Уредбе) и више пута током године је покренута иницијатива у вези са доношењем Уредбе о коефицијентима, која би обухватила коефицијенте за зараде запослених у Институту.
- Објављен је текст о Институту у часопису „Hotel life“, преведена је публикација „ISO 9001 – Који је његов значај у ланцу набавке?“.

в) Органи Института

- Припремљене су две редовне седнице скупштине Института, десет седница Управног одбора и шест седница Надзорног одбора.
- Влада РС је разрешила директора Института, мр Ивана Крстића, због истека мандата, док је истовремено именовала Татјану Бојанић, руководиоца Сектора за заједничке послове, за вршиоца дужности директора Института. Решења Владе су донета 01.12.2015. године, а објављена су у „Сл. гласнику РС“ 02.12.2015. године. Именовани су осмог дана од дана објављивања решења, закључили анексе уговора о раду, којим су распоређени на радна места, у складу са донетим решењима Владе.
- Сprovedени су избори за избор чланова Надзорног одбора Института, услед истека мандата и предлог изабраних кандидата је достављен оснивачу.
- Обрађено је више пријава за учлањење, односно захтева за престанак чланства у Институту, одржавана база података о члановима и чланству у Институту и обављани послови у вези са наплатом чланарина и редовно достављане опомене члановима Института који нису благовремено измирили чланарине за 2015. годину.

г) Правни и кадровски послови

- Четворо запослених је прекинуло радни однос на неодређено време због одласка у старосну пензију (стручни сарадник у стандардотечи у Информационом центру, стручни сарадник за продају публикација и услуга у Информационом центру и две запослене распоређене у Сектору за стандардизацију из области електротехнике), док је један запослени, млађи саветник - инжењер стандардизације у Одељењу за информационе технологије, споразумно прекинуо радни однос на неодређено време, ради одласка код другог послодавца.
- Ради попуњавања упражњеног радног места, након одласка запослене у старосну пензију у децембру 2014. године, у радни однос на неодређено време примљена је запослена – магистар техничких наука, на радном месту самосталног саветника – водећег инжењера стандардизације у Одељењу за рударство и металургију, након добијене сагласности Комисије Владе за давање сагласности на ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.
- Донети су следећи општи акти: Правилник о условима и начину коришћења службених мобилних телефона у Институту, Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности запослених, измене и допуне Правилника о поступку кандидовања и избора представника запослених који се предлажу за члана Управног одбора, односно за члана Надзорног одбора, Правилник о поступку унутрашњег

- узбуђивања, измене и допуне Правилника о раду, Одлука о висини чланарине у Институту за 2016. годину, измене и допуне Одлуке о висини накнаде за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнаде за услуге које врши Институт за стандардизацију Србије у обављању послова у области стандардизације, Одлуку о висини накнада за рад председника и чанова Надзорног одбора у 2016. години, измена и допуна Правилника о критеријумима за утврђивање зараде, накнаде зараде и других примања запослених, Правилник о накнади трошкова и отпремнини запослених у Институту, Упутство о садржају и вођењу персоналних досијеа запослених, измена интерних рачуноводствених процедура ради усаглашавања са Законом о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, бр. 93/12, 47/13, 108/13, 68/14 и 105/14), и други општи акти Института.
- Институт је спровео осам поступака јавних набавки мале вредности у складу са законом, подзаконским прописима у овој области и Планом набавки за 2015. годину, и то: Набавку канцеларијског, штампарско-репрографског и другог потрошног материјала за свакодневни рад (уговор бр. 1886/26-51-06/2015 од 08.07.2015. године, са Winning d.o.o.); Набавку рачунарске опреме: Партија 1 – 10 рачунара са ОС и Office Pro 2013 и 2 лаптопа са ОС и Office Pro 2013, Партија 2 – штампач са гарнитуром тонера и Партија 3 - 10 Office Pro лиценци и 2 Access 2013 Pro лиценце (уговори: за Партију 1 - бр. 1887/45-51-06/2015 од 21.07.2015. године, са Telegroup доо, за Партију 2 - бр. 1887/44-51-06/2015 од 15.07.2015. године са Биролинија доо, за Партију 3 - бр. 1887/46-51-06/2015 од 21.07.2015. године са Telegroup доо); Набавку електричне енергије (уговор бр. 1463/17-51-06/2015 од 28.05.2015. године, са ЕПС снабдевање д.о.о.); Услуге физичко-техничке заштите запослених, зграде и имовине (Закључен анекс II уговора бр. 1427/1-51-07/2015 од 30.04.2015. године, са Заштита Сигурност д.о.о. - поступак набавке је спроведен 2013. године пре доношења новог ЗЈН и Уредбе о критеријумима за утврђивање природе расхода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора, који због природе расхода, захтевају плаћање у више година. Уговор је закључен на период од три године, дакле до 2016. године); Услуге одржавања чистоће у пословним просторијама (уговор бр. 1720/21-51-06/2015 од 17.06.2015. године, са Sistem FPS obezbeđenje d.o.o.); Услуге превентивног и корективног одржавања информационог система (уговор бр. 1806/25-51-06/2015 од 09.07.2015. године, са S-Cube Solution д.о.о.); Услуге обезбеђења авио карата (уговор бр. 1436/35-51-06/2015 од 03.06.2015. године, са Jumbo travel doo); Услуга штампања публикација (уговор бр. 1404/38-51-06/2015 од 25.05.2015. године, са ЈП Службени гласник РС). Набавке: уређења свих санитарних чворова у згради и услуге комуникације – телефон и телефакс нису реализоване услед неиспуњења свих фактичких и формалних услова да се исте спроведу, односно поступак јавне набавке мале вредности услуге комуникације – телефон и телефакс, није спроведен у складу са мишљењем УЈН, које не предвиђа обавезу спровођења поступка наручиоца у ситуацији када не постоји потреба наручиоца за другачијим регулисањем постојећег односа између оператора и наручиоца у вези са коришћењем услуга фиксне телефоније, заснованог на уговору на неодређено време закљученом пре доношења новог Закона. За набавку добара, услуга и радова за које се према висини предвиђеног износа средстава, не примењује закон о јавним набавкама, прикупљане су по три понуде у складу са законом, правилником и интегрисаним системом менаџмента квалитетом и закључивани уговори, нпр. о одржавању и сервисирању лифта, о редовном одржавању противпожарних апарата, о одржавању електричних, водоводних и инсталација за грејање, о осигурању објекта, имовине, запослених итд.
 - Закључени су уговори о продаји и испоруци стандарда са РАТЕЛ-ом и НИС-ом, закључен је уговор о пружању стручне помоћи у примени стандарда SRPS ISO/IEC 27001 са Дирекцијом за мере и драгоцене метале.

- Израђени су квартални Извештаји о спровођењу активности из Акционог плана за спровођење Стратегије за подршку развоју МСП, предузетништва и конкурентности за 2015. годину са пројекцијом за 2016. годину као и предлог активности за Акциони план за 2016. годину са пројекцијом за 2017. годину, који су достављени Министарству привреде, Сектору за развој предузетништва и конкурентност.
- Израђени су прилози Института за активности које треба да буду саставни део Предлога акционог плана за спровођење Стратегије унапређења система инфраструктуре квалитета у Републици Србији за период 2015 - 2020. године, за 2016. годину и достављени су Министарству привреде, Сектору за инфраструктуру квалитета и безбедност производа на тржишту.
- Достављен је одговор Института на Акциони план за спровођење стратегије одбране Републике Србије, при чему је Институт одређен као институција за сарадњу са носиоцем активности. Институт је навео да нису потребна додатна средства за реализацију Акционог плана за спровођење стратегије одбране Републике Србије у делу који се тиче сарадње са Институтом.
- Израђени су најзначајнији програмски и плански акти, припремљен је Предлог програма рада Института за 2016. годину, Нацрт финансијског плана Института за 2016. годину, са пројекцијама буџета за 2017. и 2018. годину, израђен је финансијски, полугодишњи и годишњи извештај о раду Института, извештај о раду Управног одбора, извештај Надзорног одбора о извршеном надзору над законитошћу рада органа и финансијског пословања Института у 2014. години и други извештаји чија је израда прописана општим актима. Припремљен је План волонтирања, израђени су извештаји за потребе преиспитивања интегрисаног система менаџмента, учествовано је у изради процедура из делокруга Сектора и у активностима тима за хитна реаговања интегрисаног система менаџмента, ажуриран је и објављен је Информатор о раду Института и успешно су спроведене све пратеће активности у вези годишњег пописа имовине и обавеза.
- Одржано је неколико састанака у Министарству финансија и Институту у вези са израдом програмског буџета.

д) Општи послови

- У 2015. години извршена је замена преосталог дела кровног покривача трапезним лимом, тако да је сада цео кров Института покривен трапезним лимом, извршено је преграђивање конференцијске сале на другом спрату; извршена је набавка рачунарске опреме, и то: 10 десктоп рачунара, два лаптоп рачунара, једног мрежног штампача и 12 Office Pro 2013 лиценци и 2 Access 2013 Pro лиценци.
- Спроведена је набавка и потписан је уговор о набавци једногодишње лиценце за коришћење антивирусних софтверских пакета Kaspersky Labs (Endpoint Security – Select), за 78 корисника Института.
- Извршена је интерна провера интегрисаног система менаџмента (ИСМ). Током провере потврђена је усаглашеност процеса рада са захтевима стандарда и описима у документацији система менаџмента. При томе су идентификоване две некритичне неусаглашености и 13 могућности, односно препорука за побољшање.
- Током 2015. године, извршени су обавезни периодични контролни прегледи система за аутоматску дојаву пожара, при којем је утврђено да је систем у исправном стању, редовно месечно одржавање лифта, извршено је испитивање хидрантских црева на хладни водени притисак (годишњи преглед везан за ППЗ), после којег су неисправна хидрантска црева замењена новим, извршено је мерење отпора громобранске инсталације (обавезан годишњи преглед у контексту ППЗ), при којем су добијени задовољавајући резултати.

- Одржана је обука за запослене у вези са електронском продајом (плаћањем и испоручивањем) публикација и маркетингом, у оквиру техничке помоћи коју Институту пружа Немачка организација за међународну сарадњу (GIZ).
- У складу са планом обуке, реализоване су обуке за два оцењивача - обука према стандарду ISO 9001:2008 и завршен је течај Photo shop за једну запослену, започет током 2014. године, семинар “Новине и примена општих и финансијских прописа у јавном и приватном сектору” за две запослене.
- Припремљени су и достављани су подаци о појединачним исплаћеним зарадама запослених, на основу Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 93/12), достављани подаци за Регистар запослених, обављан редован унос података у Регистар измирења новчаних обавеза – РИНО ради спровођења Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/2012 и 68/2015), за потребе Министарства финансија – Управе за трезор; припремљени и достављени подаци за потребе реализације пројекта Реформе државне управе, Министарства правде и државне управе; израђени и благовремено достављени Централној јединици за хармонизацију Министарства финансија Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контрола и Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2014. годину; достављени извештаји Републичком заводу за статистику, у складу са законом; достављани су извештаји Управи за јавне набавке о спроведеним поступцима јавних набавки, итд.
- Министарство привреде је спровело интерну ревизију током маја месеца 2015. године са задатком који се тиче процене адекватности и ефикасности система интерних контрола, укључујући систем обрачуна и исплате плата у Институту у 2014. години. Том приликом је извршен увид у функционисање и начин рада Одељења за опште, правне и кадровске послове и Одељења за рачуноводствене и финансијске послове. Институту је достављен извештај интерне ревизије о извршеној ревизији система: Обрачун и исплата плата у Институту за 2014. годину и предвиђене су препоруке за побољшање функционисања система, по којима је Институт поступио и о томе доставио извештај о спроведеним активностима у складу са препорукама.
- У спору тужиоца Драгана Поповића против Института (којег заступа Државно правобранилаштво), ради накнаде дневница и трошкова за службена путовања у иностранство из 2006. године, донета је пресуда Другог основног суда којом се делимично усваја тужбени захтев тужиоца. Институт је од стране правобранилаштва позван да се изјасни на пресуду, што је и учињено – образложеним побијањем наведене пресуде од стране Института.
- Закључени су Уговори о спонзорству у вези са обележавањем Дана Института и Светског дана стандарда (8. октобра), при чему су: Квалитет а.д. Ниш, Ваљаоница бакра Севојно а.д. Севојно, ЗОРКА – КЕРАМИКА Д.О.О и ANM Logistics d.o.o, као „сребрни“ спонзори, са уплатама од по 30.000 динара учествовали у организацији свечаног обележавања Дана Института у хотелу Метропол у Београду.
- У писарници Института регистрована су 3.738 предмета са 19.763 аката.
- Умножено је 183.692 страница докумената, од чега 43.222 страница стандарда, а спаковано и отпремљено 4.188 поштанских пошиљки.

Ради обављања послова у вези са надлежностима Института, у 2015. години, 26 запослених провело је 100 дана на службеним путовањима у иностранству и земљи.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 16: Продаја стандарда и сродних докумената

Институт највећи део сопствених прихода остварује од продаје српских стандарда, сродних докумената и других публикација. Поред тога, на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, Институт продаје и:

- међународне стандарде и сродне документе (ISO, IEC и ISO/IEC);
- британске стандарде и сродне документе (BS);
- немачке стандарде и сродне документе (DIN);
- руске стандарде и сродне документе (ГОСТ Р);

- међудржавне стандарде и сродне документе (ГОСТ) који важе на територији чланица Заједнице Независних Држава – ЗНД (Азербејџана, Јерменије, Белорусије, Грузије, Казахстана, Киргистана, Молдавије, Руске Федерације, Таџикистана, Украјине и Узбекистана);
- стандарде Института за стандардизацију Босне и Херцеговине (BAS);
- стандарде Америчког друштва за испитивање и материјале (ASTM);
- стандарде Европског института за стандарде из области телекомуникација (ETSI).

Продајом српских стандарда, сродних докумената и других публикација, као и пружањем информација о стандардима, Институт је у 2015. години остварио укупан приход од 28.019.559 динара, а од тога: 23.810.977 динара од продаје српских стандарда и сродних докумената, као и пружањем информационих услуга, и 4.208.582 динара од продаје репродукција међународних стандарда и сродних докумената, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља (Немачке, Велике Британије, Русије, Америчког друштва за испитивање и материјале).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 17: Пружање и продаја информација о стандардима

У 2015. години Информациони центар Института је остварио следеће резултате у вези са информисањем заинтересоване јавности у вези са стандардима:

- припремио је одговоре на 1 123 писана упита које су доставиле заинтересоване стране из земље, као и на 307 упита заинтересованих страна из иностранства, које желе да успоставе трговинске односе са Србијом;
- у току сваког радног дана у просеку је одговорено на преко 60 телефонских упита;
- у циљу реализације годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената, из збирки европских (CEN и CENELEC) и међународних (ISO и IEC) стандарда, као и из збирке стандарда Америчког удружења за испитивање и материјале (ASTM), које су Институту доступне у електронском облику, сарадницима у Институту прибављено је око 9 800 електронских верзија стандарда;
- Европском комитету за електротехничку стандардизацију (CENELEC) и Европском комитету за стандардизацију (CEN) редовно су достављани извештаји о напретку Института у преузимању европских стандарда, закључно са 31. децембром 2015. године;
- у Информационом центру и продавници Института сваког дана услужено је просечно 12 странака које су биле заинтересоване за информације о српским, међународним, европским и националним стандардима развијених земаља или земаља у региону;
- свакодневно су припремане потребне информације за сараднике у Институту који међународне или европске стандарде користе као документациону основу за израду српских стандарда;
- редовно су обрађивани документи које је Информациони центар примао од међународних, европских и националних организација за стандардизацију других земаља;
- сарадници у Институту су редовно информисани о часописима које је Информациони центар примао;
- редовно су вршена претраживања база података и релевантних интернет страница за потребе сарадника из Института, као и за екстерне кориснике услуга Института;
- издато је 2 730 предрачуна и 2 495 рачуна за набавку стандарда, сродних докумената и посебних публикација Института (збирки стандарда и сл.), претраживање база података и тумачења стандарда;
- за потребе одржавања састанака комисија за стандарде и сродна документа, сарадницима у Институту заштићено је око 9 200 разних стандарда и других докумената.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 18: Учествовање у изради техничких прописа и усклађивању домаћег техничког законодавства са техничким законодавством ЕУ

У 2015. години Институт је интензивно сарађивао са министарствима у циљу израде и доношења техничких прописа који се усклађују са техничким законодавством ЕУ.

Представници Одељења за машинство учествовали су у раду следећих комисија и радних група:

- Комисије за утврђивање испуњености захтева за именовање тела за разврставање опреме под притиском и прегледима и испитивања опреме под притиском током века употребе (08.01.2015. године), Комисије за утврђивање испуњености захтева за разврставање опреме под притиском и прегледе и опрема под притиском током века употребе и Комисије за именовање тела за оцењивање усаглашености из Правилника о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском, 08.06.2015;
- Комисије за утврђивање испуњености захтева за именовање тела за оцењивање усаглашености из Правилника о безбедности лифтова, 30.4.2015. године, 08.07.2015. године (лицем у лице), 07.10.2015. године (електронска седница) и 14.12.2015. године (електронска седница) и Комисије за утврђивање испуњености захтева за именовање тела за оцењивање усаглашености из Правилника о безбедности машина, 16.5.2015;
- Комисије за именовање тела за оцењивање усаглашености опреме под притиском у складу са Правилником о покретној опреми под притиском, 26.6.2015, и 11 седница комисије у другој половини 2015. године;
- Радне групе за израду Правилника о техничким и другим захтевима за котрљајне лежачеве, 18.3.2015, 2.4.2015. и 7.12.2015. године.

Ово одељење је такође доставило најажурније податке о статусима европских хармонизованих стандарда који су преузети као српски стандарди у вези са листама за Правилник о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености гасних апарата (Директива 2009/142/ЕС) и за Правилник о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar.

Једна представница Одељења за безбедност, заштиту и животну средину учествовала је у раду:

- Комисије за утврђивање испуњености захтева за именовање ТОУ у складу са Правилником о личној заштитној опреми, одржаној дописним путем 4.2.2015. године, као и 01.07.2015. и 04.11.2015,
- Комисије за овлашћивања стручних лица који испитују посуду под притиском или цистерну за транспорт опасног терета, одржаној дописним путем 10.02.2015. године,
- Комисије за признавање иностраних исправа амбалаже за транспорт опасног терета, одржаној 10.07.2015. године,
- ПГ 27, одржаном 29.10.2015 године,
- Радне групе за израду Закона о предметима опште употребе, 16.10.2015. године.

Представнице Одељења за пољопривреду, прехранбену и дрвну индустрију и шумарство учествовале су на састанцима:

- радне групе за израду Правилника о квалитету и другим захтевима за жита и друга прехранбена зрна, млинске и пекарске производе (два састанка у јануару, 22.09.2015. године и 26.10.2015. године у Београду),
- семинару „Пружање подршке у изради Акционог плана за ПГ 11 који се односе на организацију заједничког тржишта, хоризонталне механизме и политику квалитета“, од 2-4. септембра 2015. године у Београду,
- ПГ 13 – Рибарство, 12.11 и 14.12.2015. године.

Представници Одељења за грађевинарство учествовали су:

- у активностима радне групе за израду предлога Правилника о квалитету грађевинских производа у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, 21.01.2015. и 25.02.2015;
- у активностима комисије за Уредбу о грађевинским производима 305/2011 ЕУ, 17.03.2015, 08.06.2015;
- у давању мишљења за Комисију за признавање иностраних исправа у области пожарне отпорности, 11.05.2015;
- на две седнице тела за израду Уредбе о техничким и другим захтевима за пепео, као грађевински материјал намењен за употребу у изградњи, реконструкцији и одржавању инфраструктурних објеката јавне намене, 21.05.2015. и 26.05.2015. године.

Представница Одељења за саобраћај, возила и механизацију учествовала је на састанку:

- стручне радне групе за унапређење квалитета роба (производа и услуга) у безбедности саобраћаја, Министарство трговине, туризма и телекомуникација 16.07.2015. године;
- Комисије за именовање тела за оцењивање усаглашености цистерне за транспорт опасног теретета у железничком саобраћају, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Управа за транспорт опасног терета, 09.09.2015. и 29.10.2015. године;
- Комисије за именовање тела за оцењивање усаглашености цистерне за транспорт опасног теретета у друмском саобраћају, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Управа за транспорт опасног терета, 18.12.2015. године;

Представница Одељења за хемијске технологије учествовала је у раду радне групе за израду Правилника којим се уређује квалитет течних горива нафтног порекла (05.10.2015; 13.10.2015; 27.10.2015; 10.11.2015. године).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 19: Службено обавештавање о стандардима у складу са захтевима релевантних докумената СТО и ЕУ

На основу Уредбе о изменама и допунама Уредбе о поступку пријављивања и начину информисања који се односе на техничке прописе, оцењивање усаглашености и стандарде („Службени гласник РС”, бр. 45/2010, 114/2015), Институт има обавезу да као информативни центар за стандарде одговара на захтеве потписника међународних споразума и других заинтересованих страна и обезбеђује документе у вези са стандардима који су донети или предложени за доношење у Републици Србији, у складу са Кодексом добре праксе за припрему, доношење и примену стандарда. По пријему Републике Србије у Светску трговинску организацију Институт ће и формално започети са остваривањем те своје функције.

До тада, на основу обавеза које проистичу из чланства у европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC, као и на основу Уредбе 1025/2012 Европског парламента и Савета, Информациони центар Института редовно обавештава јавност о пројектима и нацртима изворних националних стандарда осталих чланица CEN-а и CENELEC-а објављивањем месечног регистра нотификација на интернет страници Института.

Такође, Информациони центар од 2011. године редовно врши пријављивање (нотификацију) изворних српских стандарда и српских стандарда који као основу за доношење имају националне стандарде других земаља. У 2015. години CEN/CENELEC Менаџмент центру прослеђено је 45 таквих нотификација. У складу са обавезама које проистичу на основу споразума CEFTA, у току 2015. године редовно пријављивање (нотификација) поменутих српских стандарда обављала се и преко портала CEFTA (45 нотификација), којем имају приступ земље потписнице овог споразума.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 20: Одржавање базе комплетних текстова српских стандарда и сродних докумената и побољшање њихове заштите

Сви српски стандарди и сродни документи могу бити испоручени као штампане публикације (на папиру) и у електронској верзији (на компакт-дискovima). Сваке године се повећава број домаћих корисника и купаца који тражи електронске верзије стандарда и сродних докумената. Током 2015. године одељење Института задужено за реализацију ове активности интензивно је радило на допуњавању базе комплетних текстова српских стандарда и сродних докумената и њиховој заштити. Такође, рестриктивним приступом централизованом систему у којем се складиште комплетни текстови српских стандарда и сродних докумената значајно је повећан степен њихове сигурности и заштите од неовлашћеног умножавања и дистрибуције.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 21: Одржавање интернет презентације Института

Интернет презентација Института редовно је одржавана и употпуњавана новим садржајима током целе 2015. године. Корисници су редовно информисани о свим активностима и новостима из области стандардизације како националне, тако и међународне и европске. Вестима на сајту обележени су, између осталог, сви семинари и промотивни догађаји које је Институт организовао, значајнији датуми као што су Светски дан енергетске ефикасности, Светски дан безбедности и здравља на раду итд., затим позив на учешће на европским Данима стандарда, информације о изменама које доноси нови Закон о стандардизацији, позив свим заинтересованим странама за учествовање у изради плана доношења српских стандарда и сродних докумената у 2016. години итд.

Посебна пажња у 2015. години била је посвећена активностима у вези са друштвеним мрежама (Twitter, Facebook, LinkedIn). Прилагођеност садржаја и интензитет постављања информација на ове мреже резултовала је у повећаном броју корисника који рад Института прате преко њих.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 22: Одржавање референтних збирки међународних, европских и српских стандарда и сродних докумената

Стандардотека Информационог центра Института располаже комплетним, уређеним збиркама српских стандарда (SRPS), међународних стандарда (ISO, IEC, ISO/IEC) и свих европских стандарда (EN). Комплетне збирке међународних и европских стандарда доступне су у електронском облику, тј. на компакт-дискovima или *on-line*, а збирка српских стандарда доступна је такође у електронском облику, на компакт-дискovima. Све збирке је у 2015. години Институт редовно одржавао (ажурирао).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 23: Одржавање архивске збирке српских стандарда и сродних докумената на које се врши позивање у техничким прописима

За потребе органа државне управе и других заинтересованих страна Институт одржава архивску збирку неважећих (повучених) српских стандарда и сродних докумената на које се врши позивање у законима, техничким прописима и другим правним актима. Поменути стандарди и сродни документи су у сваком тренутку доступни за потребе надзора на тржишту и евентуалне судске спорове.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 24: Обучавање корисника стандарда и стручњака који желе да активније учествују у активностима националне и/или међународне стандардизације

Институт одржава семинаре и друге облике едукације за заинтересоване стручњаке из индустрије, органа државне управе, тела за оцењивање усаглашености и других ентитета, као и за студенте на универзитетима, на којима им се пружају основне информације у вези са стандардима, стандардизацијом и сродним активностима, или дају конкретне инструкције за ефективну примену стандарда за које су они посебно заинтересовани. Споразум о пословно-

техничкој сарадњи са Високом школом струковних студија „Београдска политехника” реализован је и током 2015. године, и то већ традиционалном посетом студената ове високошколске установе којима је одржано предавање о стандардизацији, међународној сарадњи Института и стандардима система менаџмента квалитетом. Такође, у два наврата, 9. априла и 18. децембра 2015., одржани су и бесплатни семинари за чланове комисија за стандарде и сродне документе Института под називом „Основе међународне, европске и националне стандардизације”, на којима је присуствовало укупно 64 учесника.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 25: Одржавање базе података о комисијама за стандарде и њиховим члановима

База података о комисијама за стандарде и њиховим члановима саставни је део јединственог система за управљање подацима о стандардима. У току 2015. године база је редовно ажурирана подацима о новооснованим и реорганизованим, односно расформираним комисијама и подацима о њиховим члановима. Такође, створени су и сви технички предуслови неопходни да се дистрибуција докумената потребних за рад комисија врши преко интернет странице Института.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 26: Пружање посебних услуга на основу уговора

У току 2015. године Институт је, у складу са позивом Дирекције за мере и драгоцене метале, доставио понуду и закључио уговор о пружању стручне помоћи у тумачењу захтева и примени стандарда SRPS ISO/IEC 27001, Информационе технологије – Технике безбедности – Системи менаџмента безбедношћу информација – Захтеви. Уговором је предвиђено да ће се пружање стручне помоћи реализовати у шест фаза, у периоду од девет месеци, у коме се очекује реализација уговорене услуге, тако што ће Институт ангажовати два компетентна запослена из Института, који имају вишегодишње искуство у области увођења и примене система менаџмента безбедношћу информација.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 27: Развој и одржавање информационог система Института

Информациони систем Института састоји се од локалне рачунарске мреже (LAN), системског и апликативног софтвера (програма) и информатичких ресурса (база података). За развој и одржавање овог система, као и за уношење података у поједине апликације, задужена је посебна организациона јединица Института, Одељење за развој и одржавање информационог система. Уз помоћ спољних сарадника (на основу уговора о пружању услуга), ово одељење одржава локалну рачунарску мрежу и опрему Института, која се састоји од: 2 физичка и 8 виртуелних сервера, 81 десктоп рачунара, 36 лаптоп рачунара, 35 штампача, 4 скенера, 8 пројектора за персоналне рачунаре и једног робусног мрежног штампача за штампање на захтев.

У току 2015. године обављани су следећи послови у вези са развојем и одржавањем информационог система Института:

- одржавање локалне рачунарске мреже и припадајућег хардвера и софтвера на свим радним станицама у Институту уз помоћ спољних сарадника;
- унапређење информационог система за управљање подацима о српским стандардима и сродним документима преко спољњег сарадника (стварање основе за увођење картичног плаћања, увођење нових могућности за формирање извештаја, уклањање грешака у систему).
- припрема месечних извештаја о преузетим европским стандардима, о чему Институт извештава европске организације за стандардизацију;
- израда нове верзије термилошке базе Института;
- израда ћириличне верзије темплејта за процес доношења стандарда;
- израда Word макроа за припрему корица стандарда који се доносе проглашавањем;

- израда нове верзије терминолошке базе Института;
- одржавање апликација које Институт користи и њихова измена или надградња;
- израда Каталога српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 28: Остали послови у вези са стандардима и стандардизацијом

Поред наведених редовних активности, за рад Института у 2015. години биле су значајне следеће активности и догађаји:

- потписан је уговор са Институтом за стандардизацију Босне и Херцеговине (БАС) о продаји српских стандарда, сродних докумената и других публикација на територији Босне и Херцеговине и уговор о продаји босанско-херцеговачких стандарда, сродних докумената и других публикација на територији Републике Србије;
- Институт је 6. фебруара примио од Института за стандардизацију Црне Горе Нацрт протокола о раду Балканске конференције о стандардизацији између националних тела за стандарде Албаније, Босне и Херцеговине, Бугарске, Црне Горе, Хрватске, Македоније, Словеније, Србије и Турске, у којем су наведене све намере поменутих тела о успостављању и даљем унапређењу билатералне и мултилатералне сарадње у региону;
- Институт је 11. фебруара гласао позитивно на Измене о допуне статута ISO-а, којима се уводи нова функција, тј. Позиција потпредседника за техничка питања (Vice-President, technical management). Измене и допуне статута су усвојене великом већином гласова (90 чланова ISO-а је гласало за усвајање), уз само један глас против (и то Хрватског завода за норме у Загребу);
- У Институту је 18. марта и 5. маја одржан састанак са представницима Немачког друштва за међународну сарадњу (GIZ) у вези са даљом реализацијом пројекта техничке помоћи „Подршка повећању конкурентности МСП у Србији” и заједничким активностима у току 2015. године;
- У складу са захтевом ИЕС-а и у сарадњи са руководиоцима сектора и појединих одељења, одговорено је на упитник ИЕС-а о организацији, структури и најбитнијим подацима који се тичу Националног ИЕС комитета у Србији, односно Сектора за електротехничку стандардизацију (IEC NC monitoring template report form).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 29: Промоција користи од учлањења у Институт и повећање броја чланова Института

Током 2015. године Институт је настојао да у свакој прилици информисе домаћу јавност и потенцијално заинтересоване стране о предностима и користима од учлањења у Институт, с циљем да се повећа број чланова из свих сегмената друштва. На свим семинарима који су одржани у организацији Института коришћена је прилика да се потенцијалним заинтересованим странама укаже на користи од учешћа у раду Института, као и у његовим техничким радним телима (стручним саветима и комисијама за стандарде).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 30: Одржавање, преиспитивање и побољшавање система менаџмента квалитетом према стандарду SRPS ISO 9001:2008 и система менаџмента безбедношћу информација према стандарду SRPS ISO/IEC 27001:2011

Институт је у 2010. години успоставио и сертифицивао интегрисани систем менаџмента квалитетом и безбедношћу информација према стандардима ISO 9001:2008 (SRPS ISO 9001:2008) и ISO/IEC 27001:2005 (SRPS ISO/IEC 27001:2011).

Интерне провере интегрисаног система менаџмента спроведене су 29. и 30. маја 2015. године (девета интерна провера), као и 23. децембра 2015. (десета интерна провера). При томе су

откривене укупно три неусаглашености (2+1), које су отклоњене у складу са дефинисаним корекцијама и корективним мерама, а покренуто је и 28 мера за побољшање система.

Сертификационо тело Quality Austria – Беч, у сарадњи са аустријским сертификационим телом специјализованим са област менаџмента безбедношћу информација, CIS – Certification & Information Security GmbH – Беч, извршило је годишњу надзорну проверу интегрисаног система менаџмента 27. фебруара 2015. године и том приликом није утврђена ниједна неусаглашеност.

2.3 ВАНРЕДНЕ АКТИВНОСТИ

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 1: Организација ISO радионице за стручњаке из области система менаџмента безбедношћу информација (ISO/IEC 27001-27005) у Србији

Организација радионице планирана је на основу упитника који Међународна организација за стандардизацију ISO доставља својим чланицама сваке године. На тај начин се чланице изјашњавају о потребама организовања посебних, тематских скупова за које су процениле да би били од користи за заинтересоване стране у земљи. Одржавање таквих скупова у потпуности зависи од процене ISO-а. Ова активности није реализована 2015. године.

3 РЕАЛИЗАЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА

Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС”, бр. 142/14 и 94/15), за рад и пословање Института у 2015. години планирана су средства из буџета РС у износу од 73.709.000 динара, из сопствених прихода 37.101.000, а из пренетих а неутрошених средстава из ранијих година, 649.000 динара. У 2015. години Институт је остварио приходе из буџета РС у износу од 72.491.121 динара, што представља извршење плана од 99% и сопствене приходе од продаје добара и услуга у износу од 34.855.370 динара, што представља извршење плана од 93%.

Преглед планираних и остварених прихода Института у 2015. години, из буџета Републике и од продаје добара и услуга, дат је у табели 3.1.

Табела 3.1 - Преглед планираних и остварених прихода Института у 2015. години

Број конта	Опис	Планирано (у динарима)	Остварено (у динарима)	Индекс (4/3)
1	2	3	4	5
791111	Приходи из буџета	73.709.000	72.491.000	99
742321 1	Чланарина	4.000.000	2.938.500	73
742321 2	Приходи од продаје стандарда и информационих услуга	26.401.000	23.810.977	90
742321 6	Приход од продаје међународних стандарда, сродних докумената и других публикација, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља	3.000.000	4.208.582	140
742321 7	Приходи од продаје добара и услуга – пазар бифеа	300.000	166.303	55
742321 8	Приходи од семинара	3.000.000	2.925.101	98
742321 9	Приходи од WPМI- сертификата	0	50.000	-
742321Т	Приходи од тумачења стандарда и сродних докумената	0	307.000	
742121	Приходи од продаје добара и услуга	0	2.200	–
742000	Приходи од продаје добара и услуга	37.101.000	34.408.663	93
822121	Примања од продаје залиха	400.000	446.707	112
	Пренета а неутрошена средства из ранијих година	649.000	959.000	148

Чланарина за 2015. годину била је утврђена одлуком Управног одбора 3002/11-51-11/2014 од 07. 11. 2014. године. Од укупно 82 члана Института, до 31. децембра 2015. године, чланарину за 2015. годину нису платили 24 члана, и то 14 правних и 10 физичких лица (њихов списак се налази у Одељењу за рачуноводствене и финансијске послове Института). Члановима који нису измирили чланарину за 2015. годину, достављена је опомена и они који до 31. марта 2016. године не измире своја дуговања биће предложени за искључење из чланства, у складу са Статутом Института. Одлуку о искључењу доноси директор Института.

У 2015. години Институт је при продаји стандарда и сродних докумената примењивао накнаде које су утврђене Одлуком о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт за стандардизацију Србије у обављању послова у области стандардизације („Службени гласник РС”, број: 54/11, 91/2012, 113/2014 и 76/2015).

Средства обезбеђена из буџета коришћена су за намене утврђене Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину и у оквиру одобрених износа.

Табела 3.2 – Чланарине Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију за текућу годину са роковима за њихово плаћање и износи

Ред. бр.	Назив организације	Рок за плаћање у 2015. год.	Датум плаћања	Износ чланарине	Износ у динарима
1	2	3	4	5	6
1.	Међународна организација за стандардизацију (ISO)	½ 31. март	07. мај	26.614 CHF	Плаћено 13.800 CHF 1.604.919 RSD
		½ 30. септембар	—		Дуг 12.814 CHF (~ 1.443.362) RSD
2.	Међународна електротехничка комисија (IEC)	30. јун	22. јул	56.500 CHF	Плаћено 53.103,70 CHF 6.103.039 RSD Дуг 3.396,30 CHF (~ 382.558) RSD
3.	Европски комитет за стандардизацију (CEN)	31. март	07. мај	16.500 EUR	1.996.520
4.	Европски комитет за стандардизацију у области електротехнике (CENELEC)	28. фебруар	07. мај	16.500 EUR	1.996.520
	УКУПНО :	—	—	83.114 CHF + 33.000 EUR	11.700.999 + (~ 1. 825.920)

Институт је у 2015. години због великих флукуација курса швајцарског франка и тешкоћа приликом трансфера средстава за плаћање чланарина, имао одређене проблеме, који су превазиђени тако што је од Међународних организација за стандардизацију затражено одлагање измирења финансијских обавеза у 2015. години, до повлачења средстава из буџета РС, након прибављања сагласности на Програм рада за 2016. годину. Укупан дуг за чланарине за 2015. годину, на дан 31. децембра 2015. године, износио је 16.210,30 CHF, односно 1.525.920 RSD.

4 ПРОБЛЕМИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА РАДА И ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА ЊИХОВО РЕШАВАЊЕ

1. Домаћа привреда је по својој природи најзаинтересованија страна за доношење и одржавање актуелности српских стандарда, као и ефективно и ефикасно функционисање наше националне стандардизације, односно Института. Међутим, због дугогодишње незавидне ситуације у којој се привреда налази, стручњаци из привреде и других делатности немају могућности за учествовање у националној стандардизацији, што онемогућава образовање комисија за стандарде у појединим областима, односно ефективнији и ефикаснији рад постојећих комисија, јер је рад у њима добровољан, тј. без накнаде.

2. Институт је већ неколико година суочен са кадровским проблемима, иако се приликом радног ангажовања у Институту посебно води рачуна о стручности, компетентности и претходном радном искуству запослених. Институт је у периоду од 2011. до краја 2015. године, засновао радни однос са 23 високообразована стручњака, међу којима са шест приправника. Институт је изложен великој флукуацији кадра, како због неповољне старосне структуре, односно одласка запослених у пензију, тако и због одласка код других послодаваца или у иностранство, првенствено због релативно ниских зарада запослених у односу на запослене у државној управи и другим институцијама националне инфраструктуре квалитета. Наиме, у 2014. и 2015. години, деветоро запослених је напустило Институт. Институт је финансијским планом за 2015. годину предвидео зараде за 61 запосленог, међутим, четворо запослених је отишло у редовну пензију, док је један запослени споразумно раскинуо радни однос, па је у Институту тренутно запослено 56 извршилаца на неодређено време. Доношењем Закона о изменама и допунама закона о буџетском систему, забрањено је попуњавање упражњених радних места без прибављања сагласности надлежног тела Владе, а прибављање сагласности је споро и отежано. У наредном периоду неопходно је надлежним органима државне управе предочити значај попуњавања упражњених радних места у Институту и настојати да се обезбеди радно ангажовање оптималног броја запослених.
3. Институт је готово сваке године био суочен са проблемима приликом плаћања чланарина у међународним и европским организацијама за стандардизацију. Плаћање чланарина у међународним и европским организацијама за стандардизацију је обавеза Републике Србије, а законом је прописано да се ове чланарине плаћају из републичког буџета. У 2015. години, због великих флукуација курса швајцарског франка предвиђени износ средстава је био недовољан за плаћање међународних чланарина. Такође, приликом израде Закона о буџету Републике Србије за 2016. годину, Министарство финансија РС није усвојило предлог Института да се планирани износ средстава за ове намене увећа из средстава за социјалне доприносе на терет послодавца, а да се недостајући износ средстава на социјалним доприносима надокнади из сопствених прихода. Поред тога, иако је Институт у 2015. години затражио коришћење средстава текуће буџетске резерве за ову намену, овај предлог није прихваћен, па Институт није могао у целости да измири доспеле обавезе према међународним организацијама за стандардизацију. Овај проблем, привремено је решен тако што је од Међународних организација за стандардизацију затражено одлагање измирења финансијских обавеза у 2015. години, до повлачења средстава из буџета РС, након прибављања сагласности на Програм рада за 2016. годину. Међутим, као што је претходно изнето, како Министарство финансија није прихватило образложени предлог Института за увећање средстава за ове намене и није одобрило коришћење средстава текуће буџетске резерве, у 2016. години се тек очекују проблеми, јер предвиђени износ није довољан ни за плаћање обавеза које доспевају у тој години, да и не помињемо дуг који је пренет из 2015. године. Због тога ће Институт бити принуђен да: 1. затражи преусмеравање апропријација у финансијском плану ИСС за 2016. годину, у складу са законом; 2. затражи коришћење средстава текуће буџетске резерве. Оваква пракса је изузетно лоша и негативна, имајући у виду да нарушава тешко стечени углед Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију.

4 ЗАКЉУЧАК

На основу изложеног може се закључити да је Институт, упркос објективном повећању трошкова и обима послова, захваљујући ангажовању органа, највишег руководства и запослених у Институту, уредно и успешно спроводио све своје законом утврђене надлежности, у потпуности реализовао и пребацио годишњи план доношења српских стандарда и сродних докумената, у највећој мери реализовао све редовне као и ванредне активности предвиђене годишњим програмом рада, готово у потпуности остварио приходе предвиђене годишњим финансијским планом, успео да превазиђе проблеме у функционисању и финансијске тешкоће, унапреди просторне и друге капацитете и да уредно сервисира све своје обавезе. Реализација предложених мера може допринети да се готово сви идентификовани проблеми у раду реше или у великој мери ублаже, и на тај начин створе потребни услови за успешну реализацију програма рада Института за 2015. годину.